РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок 19-го марта 1918. Ч. 33. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, March 19, 1918. No. 33.

УКРАЇНА ПЕРЕВОДИТЬ ОРГАНЇЗАЦІЮ АРМІЇ.

Українсько-німецькі війска заняли міста Бахмач і Николаїв.

Конґрес „савєтів" ухвалив перенести столицю Росії до Москви.

Поляки йдуть знова на службу до австрійського правительства.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНА ОРҐАНІЗУЄ АРМІЮ.

ЛОНДОН, 17. марта. — **НІМЕЦЬКИХ ОФІЦИРІВ ЗАПРОШЕНО ДО ПЕРЕВЕДЕНЯ ОРҐАНІЗАЦІЇ АРМІЇ НА УКРАЇНІ, доносить телеграма урядового російського пресового бюра на підставі вістий, походячих з австрійського урядового жерела.**

Мирові переговори між Україною і Росією розпочали ся.

ПЕТРОГРАД, 17. марта. — Нинішні урядові вісти подають, що **розпочато мирові переговори з українським правительством, Українською Центральною Радою, згідно з услівями в мировім договорі з центральними державами.**

НІМЦІ ЗАНЯЛИ МІСТО НИКОЛАЇВ.

ЛОНДОН, 17. марта. — **Німецькі війска, які недавно заняли були Одесу, посуваючи ся далеко на схід, ЗАНЯЛИ МІСТО НИКОЛАЇВ НАД БУГОМ (в Херсонщині)**, як се доносить телеграма бюра Райтера з Петрограду.

Хоч звичайно говорить ся, що Одеса є головним осередком збіжевого руху в Росії, то в дійсности місто Николаїв містить найбільші збіжеві склади і є головним осередком вивозу пшениці з України і Росії. Місто Николаїв, будучи підставою чорноморської фльоти, було сильно укріплене. Місто було тому осідком окружної військової команди.

Крім того мало місто великі корабельні варстати, які займали поверхню около 200 акрів. В останних роках працювало при будові кораблів около 10.000 робітників.

Американський купець збіжем, який недавно повернув з Николаєва, оповідав, що в збіжевих ссипах находить ся около 5 мілїонів бушлів пшениці.

(Місто Николаїв лежить над рікою Бугом, у віддаленю 12 миль від її устя до Чорного моря. Після останної статистики число мешканців виносило около 100.000).

15 военних кораблів попало в руки Німців.

АМСТЕРДАМ, 16. марта. — Телеграма з Берліна до „Кельнер Фолькс-Цайтунг" доносить, що **Німці застали в пристани 15 російських военних кораблів після занятя Одеси.**

Большевики зарядили в Одесі різню.

ЯСИ, 15. марта. — Коли в середу Німці війшли до Одеси, большевики відїхали кораблями до Севастополя.

Перед відїздом ґен. Муравієв, шеф большевицького ґенерального штабу, видав приказ вирізати офіцирів, капіталїстів і буржуазію та зажадав від населеня міста 20 мілїонів рублів окупу.

Сподіють ся наступу Німців на Севастополь.

ЛОНДОН, 14. марта. — **Німці, маючи у своїх руках Одесу і полудневу часть України, розпічнуть тепер наступ в напрямі Севастополя** (на Кримі), як се надіють ся тутешні військові експерти.

Севастополь є підставою чорноморської фльоти і її занятє запевнить Німцям цілковиту контролю Чорного моря.

Німецькі війска заняли місто Бахмач.

БЕРЛІН, 15. марта. — Військові операції на Україні відбувають ся дальше. Німецькі війска заняли Бахмач, 100 миль на північний схід від Києва.

Урядовий рапорт звучить:

„Неприятельські банди на Україні, які грозили зелїзничим шляхам з Гомля і Києва до Бахмача, розігнано по кількох битвах. **Війска обсадили місто Бахмач**".

Німецькі війска зближають ся до Харкова.

ЛОНДОН, 18. марта. — Німецькі війска, які заняли Бахмач і Конотоп, **наступають на Ворожбу і Харків.** (Обі міста в харківській ґубернії). Правительство видало приказ опорожнити Харків.

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ І СПРАВА ПОЛЬЩІ.

Австрійські Поляки вже в згоді з правительством.

АМСТЕРДАМ, 14. марта. — Варшавська часопись „Курієр Польскі" доносить, **що між Німеччиною а Польщею ведуть ся переговори та що нове розвязане польського питаня буде вже небавом проголошене.**

ПАРИЖ, 15. марта. — Австрійська кріза зістала наразі полагоджена. **Поляки рішили остаточно покинути опозицію і буджет принято.**

Короткий перебіг справи представляєть ся, як слідує:

Переговори з Поляками розпочав був наново прем. Зайдлер дня 27. лютого, але без успіху. Напружене стало ще сильнійше, коли телеграми принесли вістку, що бриґада польських леґіонів дня 15. лютого піднесла ворохобню і по кровавій битві з черновецьким ґанізоном утікла на румунську територію.

Дня 28. лютого польське коло рішило більшостию одного голосу утворити спільну орґанізацію з послами чеськими. Але вже перші спільні наради, які відбули ся дня 1. марта, були заразом послїдними, коли Зайдлер подав до відома деяким польським провідникам свій проєкт про реформу конституції і „національної автономії" для всіх народів в Австрії.

Дня 3. марта правительство розпочало переговори з Поляками. Дня 5. марта підписало правительство умову з командантом польських війск на Білоруси, ґен. Мусніцким, яка була отсього змісту: „Польські війска творять невтральну армію, якої ділане ограничуєть ся до території, котрої осередок становить місто Могилев. Вони будуть бороти ся лише тоді, коли на сій території будуть заатаковані. Німецькі війска мають свобідний перехід".

Дня 7. марта цісар Карло приймив на авдієнції польських провідників і потвердив обітниці, зроблені Полякам правительством. Вслід за тим Поляки опустили Чехів; але, щоби зазначити своє недовіре до правительства, здержали ся від голосованя. В сей спосіб вибавили д-ра Зайдлера з клопоту, бо заходила конечність розвязаня парляменту.

Цивільні кредити ухвалено 240 голосами проти 121; проти голосували лише Чехи і Словінці. Соціялісти голосували за цивільними кредитами, але голосували проти военних кредитів. Военні кредити були приняті 203 голосами проти 165.

Панує гадка, що правительство обіцяло Полякам великі уступки. Між иншим кажуть, що Холмщина буде відобрана Україні та що Буг буде становити границю від Сокаля до Берестя Литовського. Сі уступства мають бути так великі, що навіть австрійські Німці є сьому заздрісні і сильно проти сього протестують. **Треба сумнївати ся, чи правительство буде могло сповнити обітниці, зроблені *Полякам*. В такім случаю кріза була би лише відложена.**

ЗМАГАНЯ НАРОДІВ до самостійности.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛИТВА ГОТОВА ПРИЙМИТИ НІМЕЦЬКІ УСЛІВЯ.

Німеччина годить ся на независимість Литви.

АМСТЕРДАМ, 14. марта. — **Німеччина, відповідаючи на поновне домагане Литовців в справі признаня независимости Литви, заявила, що признасть независимість Литви, коли Литва згодить ся на заключене деяких військових, зелїзничих і монетарних договорів,** доносить берлїнська соціялістична часопись „Форвертс".

Панує загальне переконане, що Литва згодить ся на отсі услівя.

„Форвертс", обговорюючи отсю справу, підносить, що таке поступоване ніяк не є згідне зі заявою, яку зробив державний канцлер у своїй промові з 19. падолиста.

(Гертлінґ у своїй промові з дня 19. падолиста заявив був, що бажанем Німеччини є, щоби Польща, Курляндія і Литва мали право вибрати собі свій власний устрій державний і правительство, які відповідали би їх обставинам і культурі. У своїй промові з дня 26. лютого Гертлінґ заявив, що цїлию Німеччини є покликати до житя тіла для самоозначеня і самоуправи).

КАВКАСЬКА РЕПУБЛИКА ВЕДЕ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ З ТУРЕЧЧИНОЮ.

ЛОНДОН, 15. марта. — Телеграма з Петрограду доносить, **що правительство кавкаської републики оголосило заяву, в якій не признає мирового договору, заключеного в Берестю Литовськім, на підставі котрого признано Туреччині три провінції: Карс, Батум і Еревань.**

Кавкаське правительство заявило дальше, що мировий договір з Туреччиною буде лише тоді признаний, коли його підпише кавкаське правительство.

Кавкаське правительство вислало своїх делеґатів до Трапізонту на мирові переговори з Туреччиною.

Фінська рада хоче годити ся з Німцями.

ЛОНДОН, 17. марта. — **Фінська рада,** як се доносить телеграма з Петрограду, **є готова розпочати переговори з Німеччиною.**

Як се доносили давнійші телеграми, Німці стрічають у Финляндії досить сильний опір зі сторони фінських революційних війск. 3.000 Німців, які висіли на побережу Фінляндії, заняли місто Або доперва після півгодинного бомбардованя його гарматами. В пристани забрали Німці три російські торпедовці.

В Туркестані 20.000 жертв.

ЛОНДОН, 15. марта. — **В Туркестані прийшло між війсками большевиків а тубольцями до завзятих битв,** як се доносить телеграма з Петрограду, датована в середу.

Втрати в людях оцінюють на 20.000.

В Росії:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ОТВОРЕНЄ ВСЕРОСІЙСЬКОГО КОНҐРЕСУ.

В конґресі бере участь 1.164 делеґатів.

МОСКВА, 14. марта. — **Всеросійський конґрес „савєтів" розпочав ся нині вечером при співучасти 1.164 делеґатів.** (Большевики числять 732 делеґатів, між тими 38 лївих соціялїстів-революціонерів).

Наради відбувають ся в салї дворянського клюбу, де відбували ся звичайно принятя, устроювані царями.

Предсідателем конґресу вибрано **Свердлова,** голову центр. екз. комітету конґресу.

Наради отворив Ленін. Він виголосив головну промову, яку принято серед великих оплесків. У своїй промові представив він історію революції і вказав на конечність заключеня мира.

Міністер загр. справ, **Чічерін,** відчитав мирові услівя. Конґрес рішив іменно, щоби найперше полагодити справу мира, а відтак доперва справу перенесеня столиці держави і вибору нового центрального екзекутивного комітету.

НА КОНҐРЕСІ ВІДЧИТАНО ПРИВІТ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

Конґрес ухвалив вислати подяку народови Злучених Держав.

МОСКВА, 14. марта. — **Привіт президента Вілсона з виразами симпатії російському народови відчитано сейчас по отвореню всеросійського конґресу савєтів. Конґрес приймив привіт голосними оплесками і ухвалив резолюцію, в якій висказано подяку за привіт.**

Резолюця звучить:

„Всеросійський конґрес „савєтів" висказує подяку американському народови, а передівсім працюючим і визискуваним клясам в Злучених Державах, за привіт, присланий президентом Вілсоном до конґресу „савєтів", в тім часі, коли російський соціялїстичний савєт республиканський жиє серед дуже тяжких проб.

„Російська республика користає з нагоди привіту президента Вілсона, щоби висказати всім народам, які вмирають і терплять з причини стаховищ імперіялїстичної війни, свою горячу симпатію і сильне переконане, що недалека вже хвиля щастя, коли працюючі маси у всіх буржуазійних державах скинуть капіталїстичне ярмо і заведуть соціялїстичну державу, яка одинока є всилі запевнити тривалий і справедливий мир, як також культуру і гаразд для всіх, котрі працюють".

КОНҐРЕС ПОТВЕРДИВ МИРОВИЙ ДОГОВІР З ЦЕНТРАЛЬНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

Соціялїсти-революціонери відпекують ся всякої відповідальности за мировий договір.

МОСКВА, 16. марта. — **ВСЕРОСІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС „САВЄТІВ" ПОТВЕРДИВ МИРОВИЙ ДОГОВІР З НІМЕЧЧИНОЮ ВЕЛИКОЮ БІЛЬШОСТИЮ ГОЛОСІВ.**

На загальне число 1.164 делеґатів було 732 з партії большевиків. (Вже на пробнім голосованю делеґатів з партії большевиків, яке відбуло ся в четвер, було очевидне, що большевики здобули контролю над конґресом та що мировий договір буде потверджений. На сім пробнім голосованю було 453 голосів за миром, а лише 30 проти).

Делеґатів на коґрес з України і від козаків прибуло мало.

Опісля принято резолюцію, в якій потверджено політику правительства роб. і салд. депутатів та мирової делеґації.

В опозиції станули ліві соціялїсти-революціонери, які робили сильні, але безуспішні зусиля, щоби запобігти потвердженю договору. Соціялїст-революціонер, большевицький міністер судівництва представив договір з Німеччиною яко „протиреволюційний і протисоціялїстичний". Він заявив в імени партії соціялїстів-революціонерів, що вона відкидає всяку відповідальність за принятє мирового договору та ужиє всеї своеї сили і впливу, щоби зорґанізувати оружний опір проти німецького імперіялїзму.

Ухвалено зорґанізувати національну армію.

Конґрес приймив між иншим резолюцію в справі зорґанізованя **національної армії** для оборони краю. Армія має складати ся з обох полів. Ленін заявив, що заключене мирового договору було одиноким виходом, але договір серед відмінних обставин може бути зломаний.

Орґанізоване льокальних армій „савєтів".

Московський „савєт" ухвалив зорґанізувати місцеву армію „савєту".

Тому, що мирові услівя жадають демобілїзації нової „червоної армії" і „червоних сторожий", большевицькі провідники шукають пляну в ціли зорґанізованя нової армії. Як доносять, Німці не будуть противити ся орґанізованю *льокальних армій „савєтів"*.

Ленін вважає мировий договір коротким відпочинком.

МОСКВА, 16. марта. — Большевицький премієр, Николай Ленін, і инші большевицькі провідники, взиваючи делеґатів до голосованя за потвердженем мирового договору з Німеччиною, не *давали* запевненя, що сей мировий договір принесе тривалий мир.

На питане, як довго сей відпочинок буде тривати, Ленін заявив, що годі на те дати певну відповідь, бо ся справа буде залежати від богато ріжних міжнародних движень, між ин-

Опозиція в партії большевиків.

ЛОНДОН, 15. марта. — Телеграми з Петрограду доносять, що між большевиками є замітна сильна опозиція проти політики Леніна і його товаришів. Доказом сього є уступлене Рязанова з партії большевиків.

Рязанов був визначним провідником серед большевиків і представником всіх професіональних союзів.

Загальне переконане є, що мир буде тривати лише через якийсь час. Він є конечний для здемобілїзованя останків давної армії і для зорґанізованя властивої соціялїстичної армії. шим від того, до якої степени Німеччина осягне свій успіх на Україні і у Фінляндії, коли Японія розпічне свій наступ, який перебіг буде мати війна на инших боєвих фронтах та яке буде внутрішне положене Росії.

Свердлов надієть ся нового наступу зі сторони неприятеля.

Свердлов, який проводив нарадам конґресу „савєтів", закриваючи збори, заявив, що отсей мир є нещастем для Росії, але він має надію, що російський пролетаріят прийде назад до себе і відзискає втра-

(Продовжене на стор. 2-гій).

ОСТАННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

РОСІЯ МАЄ ЗАПЛАТИТИ 9,000,000.000 РУБЛІВ ВІДШКОДОВАНЯ.

Мировий договір ухвалено 704 голосами проти 261.

ПЕТРОГРАД, 17. марта. — **Потверджене мирового договору ухвалено 704 голосами проти 261.**

Мартов підніс проти большевиків обжалуване, що вони не подали до відома повний зміст мирового договору. **Мартов заявив, що Німеччина зажадала відшкодоване в сумі 9.000,000.-000 рублів (4.635,000.000 долярів), передше жадала вона лише 3.000,000.000.**

Петроград „вільним містом".

Мартов подав також до відома, що в мировім договорі містить ся також застережене, що Петроград має бути „вільним містом".

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.

BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.

NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 18, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Московсько-український договір.

Телеграма з Росії доносить, що тепер відбувають ся в Киеві московсько-українські мирові переговори та що в короткім часі на тих переговорах делеґати виготовлять договір, на основі якого обі републики заключать мир.

Побічним домаганем, але домаганем найпершим є, аби московська република забрала свої війска з території української републики. Се відносить ся не лише до правильної армії, але також і до так званої „червоної ґвардії".

Однак основними домаганями української народної републики є передівсім отсі: **1) визначене московсько-української границі і 2) торговельний договір між московською й українською републикою.**

Коли вже щодо сих двох головних домагань прийде до порозуміня, то представництва обох републик приймуть і потвердять мировий договір і недавні ще вороги можуть на будуче жити в згоді якo добрі сусіди, а навіть і приятелі.

Хід подій на Україні.

Українські, німецькі й австрійські війска посувають ся щораз дальше на схід на території української народної републики.

Давнійші депеші з Петроґраду доносили, що на північи українсько-німецькі війска заняли Чернигів, головне місто чернигівської ґубернії. Зноваж пізнійші вісти подавали, що на полудни заняли українсько-німецько-австрійські війска Одесу, велике пристаневе місто над Чорним морем, а вкінци останні телеґрами подають, що ті війска заняли вже і Миколаїв, де є великі заведеня корабельних будівель та що тепер посувають ся на місто Херсон.

Загалом вже освободжена з большевицьких банд більша часть України. Остаєть ся ще до військової окупації Харківщина, часть Полтавщини, частина Катеринославщини і Таврія.

Большевицький мир з осередними державами.

Як звісно вже нашим читачам з останного числа „Свободи", большевицький конґрес савєтів постановив перед кількома днями приняти мировий договір, який подиктувало німецьке правительство.

Сей мировий договір є більше некорисний для московської републики ніж сей, який німецьке правительство диктувало большевицькій мировій делеґації в Берестю Литовськім.

Як звісно, тоді большевики під проводом Л. Троцького відкинули сей договір, сподіваючи ся, що війну скінчить ся заявою, що „Московщина більше не воює і війско розпускає".

Се вказує тільки, що большевики є кепські політики, коли програли гру з німецькими політиками.

Після нового договору вони мусять відступити Німеччині балтійські провінції аж майже під сам Петроґрад, а крім того ще й Туреччині 3 провінції в полудневім Кавказі, а саме: Карс, Батум і Ериван.

Однак і на тім не конець. Вони годять ся на демобілізацію армії в Московщині та на відновлене некорисного для неї торговельного договору.

Через большевицькі божевіля потерпіла не лише московська република, але також і українська.

Большевицькі розбої змусили репрезентацію української народної републики завізвати помочи німецьких війск, що безперечно тільки скріпить становище Німеччини у відношеню до української народної републики і німецьке правительство старати-меть ся тепер використовувати Україну економічно.

Поляки вернулись на службу.

Справа Холмщини по заключеню мира в Берестю Литовськім стояла так, що Холмщину вправді признано Україні, але остаточне визначенє границі полишено ще для окремої комісії, яка має бути зложена з українських і польських представників. Та комісія має розслідити на місци, чи границя, яку принято в Берестю Литовськім, не засягає місцевостий, заселених Поляками. Ся постанова дуже справедлива, бо дає змогу Полякам розглянути, чи їм стала ся кривда, а як дійсно стала ся кривда, — домагатись справленя границі. Можливо, що кілька громад є польських, то чому-ж би не віддати їх Польщі. Українці не лакомі на польські села і радо їх віддадуть Полякам.

Однак Полякам не ходить о справедливість. **Їм не ходить о кілька сіл польських, але о кілька країв українських.**

Вони ще недавно домагались прилученя Волині, Поділя, Київщини, Холмщини, Підляся, Полїся, східної Галичини і Буковини, а також Литви і Білоруси — до нового польського королївства.

Лондонський тижневник „Ді Ню Юроп" (з 21. лютого с. р.) доносить, що ще на Різдво була польська делеґація у Відни, **яка домагала ся, аби до Польщі прилучено Литву і Волинь.**

Се домаганє, пише сей тижневник, було домаганєм польських імперіялістів (сторонників „великої Польщі"), які не зважають на самоозначенє народу, але на свій власний інтерес. „Самоозначенє народів — се конець польського імперіялізму" — пише згаданий тижневник.

Автор згаданої статі не може надивуватись польським диким претенсіям і цитує слова Макіявеллія, котрий сказав, що як хто хоче здобутків, а має до того силу, то треба йому висловити признанє, але як не має сили, а хоче здобутків, то слід його зганьбити.

Дальше вказує автор статї на те, що польська шляхта, яка кермує польською політикою, є вповні зависима від Німеччини й Австро-Угорщини, бо як би ті держави усунули свої війска з Польщі, то там селяни зробили би соціяльну революцію і відібрали би свої землї від шляхти.

З уваги на те, пише він, польська шляхта і буржуазія мусить бути послушна німецькому й австро-угорському правительству і через те польські протести не можна брати поважно.

* * *

Сей страх польської шляхти і її прихвостнів поясню€, що польські посли у віденськім парляменті не лише притихли, але й покинули Чехів і їх опозиційну політику, а перейшли на службу австрійського правительства. Доносять про се депеші з Европи, які кажуть, що польські посли вже дальше вірно голосують за „державними конечностями", як се робили понад пів столїтя.

На Литву і на Волинь вже не рахують, але все ще не тратять надії на Холмщину і східну Галичину.

Аж як переконають ся, що і ті надії їх заведуть, всї польські шляхтичі зі своїми прихвостнями насунуть на Польщу і будуть потерпати, аби і там польські селяни не зробили з ними порядку, так як зробили українські і білоруські.

Але як колись кликали вони царицю Катерину на поміч проти демократичного руху в Польщі, так тепер вони все готові закликати Німців або Австрійців на поміч проти польського селянства.

За се польська шляхта буде у вірній службі Австрії і Німеччини.

УКРАЇНЦІ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

У СПІЛЬЦІ ІЗ СЕМЕНОВОМ ВЕДУТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

Далекий Схід, по анґлїйськи „Фар Іст", се спільна назва, дана отсим побережним областям східної Азії: Манджурській, Амурській, Приморській, Сахалїнській і Камчатській. На сім то Далекім Сході жиє, як впевняє п. Олександер Досьвітний, понад 75% Українців, виселених тут по найбільшій части російським царським урядом. Крім того жиють Українці на Зеленім Клині, Забайкалї і Сибіри, де також творять пересічно 75% населеня. Тут вони занимають ся головно рільництвом. Царський уряд умисно висилав туди Українців, бо знав, що вони якo добрі рільники зможуть управити дикі степи Далекого Сходу. Тому на Далекім Сході так богато є Українців.

Віддалені від рідного краю на тисячі миль, далекосхідні Українці не затратили свого національного почутя. Коли лише в Росії вибухла революція, манджурські Українці заложили собі Українську Областну Раду, яка взяла провід над далекосхідними українськими справами. Рівночасно по деяких областях позасновували ся Українські Окружні Ради, які підлягають наказам Областної Ради; ся знова стоїть у тісних зносинах з Центральною Радою в Киеві.

Українська Областна Рада в Манджурії розпочала свою працю скликанєм Першого Всеукраїнського Далекосхідного Зїзду, який відбув ся в червни 1917 року в місті Микольску, недалеко Владивостоку (на Зеленім Клині). На сім зїзді взяли участь головно учителї, які й вибрали екзекутиву, Тимчасовий Комітет. Сей Тимчасовий Комітет мав взяти на себе всю орґанізацію українства на Далекім Сході, але не довго він животїв, бо, не маючи ні моральної ні матеріяльної допомоги зі сторони населеня, мусів припинити свою діяльність.

Політична робота між далекосхідними Українцями йшла відтепер дуже помалу. Треба було отже шукати якогось способу, щоби двигнути справу із такого стану. Тому Тимчасовий Комітет посьвятив всї свої сили і скликав до Хабаровська Другий Всеукраїнський Далекосхідний Зїзд, який відбув ся в днях 17-го, 18-го і 19-го січня 1918 року.

Другий Всеукраїнський Далекосхідний Зїзд обговорив основно всї справи далекосхідних Українців. Він рішив заснувати Українську Далекосхідну Раду, яка перебрала би у свої руки головний провід українських справ на Далекім Сході і стояла би у політичних зносинах з правительством Української Народної Републики. Українській Далекосхідній Раді підлягали би всі областні Ради, областним Радам підлягали би окружні Ради, окружним Радам підлягали би повітові Ради, а повітовим Радам підлягали би місцеві Ради.

Із справ, які мають загальноукраїнський інтерес, Другий Всеукраїнський Далекосхідний Зїзд порішив:

1) Жадати від Сибірської Народної Републики національної автономії для тих областий, де українське населенє творить більшість.

2) Не допустити до масового переселеня Українців на Україну, зважаючи на се, що Зелений Клин, Амурщина, Сахалїн, Камчатка та Забайкалє мають надзвичайно великі природні богатства, находять ся в кориснім ґеоґрафічнім положеню, мають велике значінє для усеї Сибіри і, при умілім використувано всіх сих умовин, при відповіднім підвисшеню продукційного виробництва Далекий Схід розвинеть ся економічно, культурно і політично. А що Українці заселяють в більшости Далекий Схід та втратили богато праці і сил для розвитку сього краю, тому вони мають повне право порядкувати в краю після свого розуміня і волї, не нарушуючи принципу самовизначеня народів. Переселенє на Україну може відбувати ся лише в порозуміню з українським правительством.

3) До Сибірської Тимчасової Думи вислати делеґатів з таким порученєм: а) Сибірська Тимчасова Дума повинна признати принцип самовизначеня національностий, тому сибірські установчі збори мають оснувати Український Далекосхідний Штаб, який порядкував би всіми справами далекосхідних Українців. б) Перевести перепись населеня, поділити Сибір на національні виборчі округи і кождій національности визначити пропорціональне число послів до Сибірського парляменту. в) Щоби інтереси українського населеня і його національно-політичні, культурно-просьвітні та економічно-господарські потреби були задоволені і збережені, жадаєть ся, щоби в кабінетї сибірської републики був окремий міністер (Українець) для українських справ. г) Сибірська Република має признати Українцям політичне право володіня Далеким Сходом, а се тому, щоби його не захопила Японія.

4) Далекосхідні Українці бажають мати своїх представників на Українських Установчих Зборах; крім того Другий Всеукраїнський Далекосхідний Зїзд висилає своїх делеґатів до Центральної Ради, де вони мають вияснити державно-правне становище Далекого Сходу (якo країни з українською більшостию) супроти України і мають бути їх представниками при Центральній Раді аж доти, доки українське населенє Далекого Сходу не вибере собі инших.

5) Центром зорґанізованого українства на Далекім Сході є місто Хабаровск.

Останним важним кроком долекосхідних Українців, який відносить ся головно до манджурських Українців, є (як читаємо в харбінськім „Засіві", ч. 6, з 17. лютого 1918 р.) постанова Української Манджурської Окружної Ради орґанізувати українські частини при відділї атамана Семенова для боротьби з большевиками.

Ся постанова звучить:

1) Для боротьби з большевиками в Манджурії орґанізуеть ся українська частина, яка повинна бути чисто національною, — частиною „Української Републики".

2) Вояки-Українці йдуть поруч з атаманом Семеновом до того часу, поки завданя їх будуть однакові.

3) Українська частина має свою старшину, свою муштру на рідній мові і, о скільки можливо, свою одежу та инше.

4) Військова старшина повинна бути в згоді як з атаманом Семеновом так і з місцевою Українською Радою.

5) В українській частинї не повинно бути ніякої політичної пропаґанди, крім національної української, котра ні крихти не заваджає Українцям бути братами з другими національностями.

6) Українська частина, підлягаючи атаманови Семенову, виповняє розпорядженя Центральної Ради і її Секретаріяту, маючи на цїли: вести боротьбу з ворогами України, берегти лад і спокій та допомагати всім, що йдуть поруч з Україною.

7) Українська частина, коли має їхати на Україну, їде в повній зброї якo військова частина з усім майном.

8) Українська частина має назву: „Далекосхідний Гайдамацький Кіш".

Повисшу угоду підписали і печатками своїми закріпили: голова Української Манджурської Ради — Павличенко; писар У. М. Ради, — П. Лїтута; старшина військової секції У. М. Ради — А. Патула, І. Каблюк, С. Діденко; атаман відділу — осавул Семенов; начальник штабу окремого відділу атамана Семенова — полковник Скипетров.

Про боротьбу війск атамана Семенова з большевиками вже доносили телеґрами кілька разів.

Отсе коротенький перегляд політичних подій між Українцями на Далекім Сході, які, як ми вже передтим сказали, хоч і віддалені на кілька тисяч миль від рідної України, не затратили українського духа, але противно — бють ся з ворогами українського народу і його держави.

В РОСІЇ:

(Продовженє зі стор. 1-шої).

чене становище. Свердлов, працаючи делеґатів, представив конечність орґанізованя оборони вітчини і опору проти нападу ворога, „який може несподівано наступити — скорше ніж сього многі могли би надіяти ся".

Соціялїсти-революціонери уступили з кабінету.

Соціялїсти - революціонери видали порученє шістьом членам своєї партії, які засідали в большевицькім кабінетї, щоби уступили. Притім однак заявили, що будуть попирати акцію правительства у всіх її змаганях, які після їх гадки є згідні з побідою, віднесеною підчас жовтневої революції.

Найбільше визначними членами партії соціялїстів-революціонерів, які засідали в кабінеті, були Штайнбурґ, міністер справедливости, і Калаґуєв, міністер хлїборобства.

Отворенє конгресу в Москві.

(Після кореспонденції Артура Рансома).

МОСКВА, 15. марта. — Я був присутний підчас отвореня IV. всеросійського конґресу „савєтів", скликаного для порішеня справи мира. При отвореню було присутних 1.084 делеґатів, з того було 732 большевиків, а 238 соціялїстів-революціонерів. Сї останні ділили ся на 7 ріжних фракцій.

Наради відбували ся в старинній салї дворянського клюбу, яка зовсім не є відповідна на так великі збори. Більше роздано білєтів ніж саля мала сиджень. Саля має всего один вихід. Я случайно дістав місце за президентом. Отворенє зборів спізнило ся о три години. Тимчасом міністри заняли місця, дискутуючи над положенєм. Присутні були: Штернберґ, міністер справедливости; велит Дибенко, міністер маринарки; пані Колонтай; малий широкоплечистий, молодий Криленко; велит Саблїн з великим козацьким мечем, який щойно повернув з Донщини, де його війска віднесли побіду над армією ґен. Алєксєєва.

Свердлов прочитав богато привітів, між ними також привіт президента Вілсона. Чічерін відчитав мирові услівя. Богато делеґатів жалувало ся, що не могли добре чути. Відтак Ленін, якого привитано серед великих оплесків, виголосив довгу промову, виказуючи конечність мира якo відпочинку до нової боротьби. У своїй промові не сказав Ленїн нічого нового, але повторив свої давнійші заяви, вказуючи на неможливість веденя дальшої війни під теперішну хвилю, причім однак запевнив, що сей мир не є ще остаточний.

МОСКВА ОСІДКОМ РОСІЙСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Ухвалено перевести виборй 200 членів до нового центрального екзекутивного комітету.

МОСКВА, 16. марта. — **Всеросійський конґрес „савєтів" відложено нинї вечером після принятя резолюції в справі перенесеня столиці російської держави з Петроґраду до Москви і нових виборів до центрального екзекутивного комітету, який має складати ся з 200 членів.**

Мешканцям Петроґраду заборонено виїздити з міста.

Опорожнене Петроґраду вже вповні переведене, як се доносять урядові телеґрами. Мешканцям заборонено виїздити з міста. В тій цїли здержано зовсім особовий рух.

Рада комісарів **„Петроґрадської комуни** — таку назву буде від тепер носити місто Петроґрад і його округ — дала дозвіл на видаванє так званих буржуазійних часописий, які були заборонені від часу німецького наступу.

ЛЕВ ТРОЦЬКИЙ МІНІСТРОМ ВІЙНИ.

ПЕТРОҐРАД, 14. марта. — **Лев Троцький, бувший міністер загр. справ, іменований комісарем війни.**

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН МАЄ ВИСЛАТИ ВОЄННУ НОТУ ДО РОСІЇ.

ВАШІНҐТОН, 16. марта. — В урядових кругах панує сильне переконанє, що в найблизших днях президент Вілсон виголосить в конґресі промову, в якій зазначить своє становище супроти Росії.

Надіють ся, що ся заява буде мати характер воєнної ноти.

Хоч нема жадних заяв зі сторони президента про трудне положенє міжнародне, то всеж таки є загальне переконанє, що мир тепер є дуже далекий.

Японія ще не рішила ся.

Японський премієр, Теравхі, і міністер загр. справ, Мотоно, заявили нині в японськім парляменті, що доси не запало ще жадне рішене в справі Сибіри.

Японська армія находить ся в станї готовім до воєнних операцій.

Останного вечера на зборах партії Сеюкай (конституційної партії), яка є найбільша в парляменті, повзято ухвалу проти безпроволочної мобілїзації. Натомісць преса взиває правительство до проголошеня мобілїзації.

Часописи, „Асагі Шімбун" і „Йородзу Шого", пишуть, що вони ніяк не можуть зрозуміти американської „пересадної благородности" супроти Росії, яка тепер доставляє Німеччині матеріялів і загрожує великим складам матеріялів у Владивостоці. „Кокумін Шімбун" взиває державу до оружа, кажучи, що Америка відносить ся зовсім приязно, лише поповняє блуди.

Часопись „Асагі Шімбун", яка виходить в місті Осакі, орґан середної кляси, перестерігає перед мобілїзацією, підносячи лихі її наслідки, які дали би відчути ся в промислї і хлїборобстві.

Большевики мали замордувати 150 Японців.

ЛОНДОН, 17. марта. — Телеґрама бюра Райтера зі суботи доносить, що большевики замордували в Блаґовєщенску 150 Японців.

Німці орґанізують на Сибіри два корпуси війска.

ТОКІО (Японія), 16. марта. — Доходять вісти, **що Німці орґанізують два корпуси війска з полонених Німців, які перебували в полоні на Сибіри.**

Один корпус (40.000 людий) вже є зорґанізований потайно в Іркутску. Крім того зорґанізовано два корпуси кінноти.

В Блаґовещенску арештували козаки большевицький савет.

ПЕКІН, 16. марта. — Телеґрама з Блаґовєщенска (на Сибіри), 500 миль на північ від Харбіну, доносить, що козаки і міліція арештували всіх большевицьких проводирів, між ними й президента місцевого „савета".

Большевицькі війска які складали ся з резервових полків червоної сторожі і моряків, розоружено і привернено лад.

Увязненє преображенського полку.

ЛОНДОН, 17. марта. — Телеґрама з Петроґраду доносить, що відділи „червоної армії" в пятницю в ночи увязнили преображенський полк, який був в підозріню, що стоїть на службі проти революційної партії.

Йоффе російським послом в Берлїні.

ЛОНДОН, 17. марта. — **Йоффе,** який був головою першої російської мирової делеґації до Берестя Литовського, іменований російським послом в Берлїнї.

Лише цивільні шлюби признані в Росії за правні.

ПЕТРОҐРАД, 30. січня. — Від тепер церковна церемонія шлюбу не є правною конечностию для важности шлюбу, говорить розпорядженє, видане радою народних комісарів.

Правними (леґальними) признано лише цивільні шлюби. Мущина у віці поверх 18 літ і женщина у віці поверх 16 літ, бажаючи вступити в стан супружеський, мають зложити відповідну устну або письменну заяву в департаментї реґістрованя шлюбів.

(В околицях за Кавказом дозволено побирати ся мущинам у віці поверх 16 літ і женщинам поверх 13 літ).

Хінам грозить нова революція.

ПЕКІН, 11. марта. — **Таємничий рух війск ґовернора мукденської провінції і вістка про намірену резиґнацію президента Фенґ-Кво-Ханґ викликують ріжні здогади.**

Ґен. Ханґ Сулїн, ґовернор мукденської провінції перейняв недавно великі засоби амуніції і оружа, які прийшли з Японії для хінського правительства. Захопленє оружа й амуніції відбуло ся під позором запобіженя, щоби транспорти не попали в руки неприятеля. Тимчасом, як доносять останні вісти, війска ґен. Ханґа Сулїна находять ся в походї на полудне і мають находити ся вже в провінції, в якій лежить столиця Хін, Пекін.

Сею дорогою подає до відома всім членам У. Н. Союза, що адреса головного предсїдателя У. Н. Союза є як слїдує:

MR. K. KYRCZIW,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви лїпше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Заробляти більше гроший? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всі ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлїйський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлїйськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлїйські ґазети, ходять до театрів, беруть ся до торговлї і все понимають. Чи Ви не хотілиб стати такими? Коли Ви слабо або і зовсім не знаєте анґлїйської мови, то не марнуйте анї хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і залучіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми ґварантуємо вучити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлїйськи за незвичайно малою оплатою. Учащати до сеї школи злишно. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всїх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробіте і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

Запір є великою небезпекою.

яке потягає за собою **ВСЯКІ НЕДУГИ І ПРИКРІ ТЕРПІНЯ**: запалене сліпої кишки, забуреня утроби, нестравність, брак апетиту, заворот і біль голови, зігнилий запах з рота, нечиста кров, викиди скірні як чираки, прищі і т. п. Безсонність, нервовість, знеохота до житя. Сьвітової слави **КАЛЬВАРІЙСЬКЕ** Вино Лічниче лічить запір а зарівно усуває всілякі недомаганя, які викликує **ЗАПІР. НЕ ПИЙ** гіркої соли, не уживай піґулок прочищаючих, не пий так зовимих **„ГІРКИХ ВИН"**, бо викликують **СТРАШНІ** корчі жолудкові, почім в короткім часі знов вертає стара біда **ЗАПІР**. Звільніть себе від тих клопотів раз **НА ЗАВСІГДИ**. Купіть ще **НИНІ КАЛЬВАРІЙСЬКЕ** Вино Лічниче а побачите як воно добре ділає.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО Лічниче увільнить Вас від **ЗАПОРУ**, додасть Вам здоровля, сил і кріпкости. Знова станеш веселий, охочий до праці і забави. — **ПАМЯТАЙТЕ**, що ми звертаємо гроші, хто докаже, що **КАЛЬВАРІЙСЬКЕ** Вино Лічниче не Є таке як описуємо. **КАЛЬВАРІЙСЬКЕ** Вино Лічниче коштує одна фляшка **$1.10** до набутя в **АПТИКАХ**, в більших складах, у наших аґентів або прямо у властителів:

D. WROBLEWSKI & CO.,
Dept. R. R.
196 East 4th St., New York City.

ВОЄННІ ВИНАХОДИ

ПОМОЖУТЬ ВИГРАТИ ВІЙНУ.

ВИНАЙДІТЬ:

1) Приряд, за помочию котрого одна або більше осіб можуть знести ся в гору в цілях обсерваційних.
2) Уліпшеня в карабінах і артамах.
3) Баґнет з прирядом до перетинаня дротів.
4) Воздушна бомба, яку безпечно можна переносити в ероплянах і яка завсігди експльодує коли її кине ся.

ПИШІТЬ по мою **БЕЗПЛАТНУ** книжку в якій находить ся 1000 потрібних винаходів а також по сцеяльну лісту пожаданих винаходів воєнних.

Я ПРОВІРЮЮ винаходи **БЕЗПЛАТНО.**

УДІЛЯЮ інформацій згядом винаходів які уже є в уряді патентовім. Все **ДАРОМ.**

ПИШІТЬ СЕЙЧАС ДО:
A. M. WILSON,
патентовий адвокат
301 Victor Bldg., Washington, D.C.

ПРОФЕСОР ЛІКАР B. F. MULLIN

гідний довіря лікар спеціяліст ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.
411 4th AVENUE,
(напроти почти)
PITTSBURGH, PA.

X-Ray (електричне) баданє.

38-літна практика лїченя десятки тисячів недужих людий. Без згляду на рід Вашої недуги, прийдіть вилїчити ся. Уділяю лише найлїпші ліки з Европи і Америки і з других частий сьвіта при лїченю моїх пацієнтів. Я лїчу у всїх случаях, які найду відповідні до лїченя. Прийдіть до мене, а здивуєтесь, як скоро будете вилічені. 143—

НИЗЬКІ ЦІНИ.
БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЄ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9. рано до 7. веч. В неділї від 10. до 2. попол.

Що нам робити?

(„Театральні Вісти", ч. 3-4, з 13. мая 1917).

Пірвав ся ржавий, ганебний ланцух, що сковував 150 мільонів рабів, які населяли російську державу; впали кайдани з безлічи націй, які всякими правдами і неправдами опинили ся в російськім конґльомераті; націям, клясам, партіям, спілкам і окремим діячам відкривають ся безкраї перспективи, безмежні простори для творчої праці, для виявленя своїх матеріяльних і духовних скарбів. Здаєть ся, крила відростають і думка ширяє в безмежнім леті, коли збагнеш всю вагу, всю можливість сучасного моменту!

Всї, хто як і чим може, приступили будувати нове житє; мужі науки розробляють проєкти будучого устрою, каменярі закладають фундамент, будівничі будують, малярі й архитекти виробляють пляни оздоби будучого житя, письменники-поети прокладають шляхи людської думки до ідеалів людськости, музики складають реквієми в честь павших борців і гимни новому житю. Всї працюють, всї щось роблять, кождий вкладає камінчик своєї праці в будову храму відродженя. Які-ж камінчики положим ми, українські працьовники сцени — українські актори на величний, на сей кровю і слїзми здобутий храм оновленя. Невже замісць криштальних, чистих, мистецьки оброблених камінчиків будемо, як і ранїйше, до часів волї, сипати все сьміте та всякий мотлох на будівлю того сьвятого храму, що будуєть ся на кістках і крови сьвятих борців і мучеників за се відродженє?

Я кажу про наш репертуар. Жах пронизує серце при одній згадці про нього! Се щось трудно уявиме! Здаєть ся, ні в одної нації, ні в одній літературі нема нічого подібного! Усі ті „вихрестки", „вихрести", „грішниці", „боговідступниці", „запорожські клади", „недолюдки", „закльовані голубки" і тисячі инших нагадують якийсь брудний сьмітник, нагадують якусь безформенну, гнилостну слизь, що заводить ся в темних підвалах та брудних ямах, в які ніколи не заглядає промінь сонця; і нам, акторам, людям, що почули у своїх грудях якийсь огонь, той огонь, що завчасу попалив наші шкільні парти, за якими ми вчились, попалив наші канцелярські столи, за якими ми працювали, здобуваючи собі хліб, попалив наші робучі станки і вирвав нас з тої робучої дисципліни, яку Іван Барильченко проходив, працюючи біля землї, яких не задовольнила буденна праця, які довірчиво полетіли зпід батьківської стріхи до чарівно-ваблючого сьвітла сцени, які пірвали сьвяті обовязки семї, пірвали все, що сковувало свободу нашого духа й пійшли живим глаголом палити людські серця холодні; і от нам, згорілим у сім могутнім огни, замісць високого сьвященно-дійства, приходить ся копатись у сїм бруді, який іменуєть ся українським репертуаром!...

Як же се сталось, що ми, замісць сьвященного храму, опинились на сьмітнику? Як стало ся, що ми, замісць пророків-жреців сьвятого мистецтва, стали розбійниками його? Хто винен, що ми замісць пророків стали нищителями людських душ?... Винні обставини, серед яких прийшло ся животіти українському театрови і його працьовникам. Так, винні обставини, але почасти ми й самі винні, панове товариші, а ще більше винні пп. керовничі, що стояли і стоять на чолї „малороссовъ", „малороссійскихъ" (нехай будуть прокляті сї вимушені чи добровільні назви. Забудьмо їх на віки!) і українських труп, винні вони тим, що бажають зажити незаслуженої слави, бажаючи зекономити на авторських, писали, крали, купляли; перероблювали таких же безнадійних, як і самі, авторів і безжалістно наводняли і засьмічували сю сферу творами свого убогого скудоумія, примушуючи нас воплощати все те в свою плоть і кров і підносити сердешній публиці під ґарніром мистецтва.

Погляньмо, яка глибока безодня між російськими, польськими, всїми західно-европейськими і українськими акторами — се небо і земля! Подивіть ся, з якої висоти величини вони на нас поглядають! Вони ледви помічають нас, коли ми їм иноді буваємо потрібні, а коли не потрібні, то й зовсім не помічають, а все чому? Тому, що вони почувають себе аристократами мистецтва, а ми парії! Вони жреці високого мистецтва, вони утворюють на сцені незабутні образи, вони проводять загально-людські ідеали, вони складають неоцінені цінности в загально-людську скарбницю, а ми „воропаєм", гопаками та горівкою частуємо свою невибагливу публику, колесом ходимо, по пятнайцять камізельок та по пять свиток надїваємо, щоби розсьмішити її сердешну, і безжалістно, ганебно глузуємо „надъ хохломъ"! Сором нам і гріх з незрячого глузувати! Признаймо ся в сім, щиро покаймо ся і нехай все те поросте мохом забутя! Забувши се, ми повинні шпарко приняти ся за розчистку нашого хоч і великого, але дикого театрального саду. Треба оновити, очистити наш репертуар від мотлоху всяких доморощених недозрілих малоросійських банавентур.

Репертуар наш до сього часу складаєть ся переважно з етноґрафічних пес; необхідно його уважно переглянути, що є красшого лишити, витягнути з підспуду ті твори, що не могли бачити сьвітла рампи через прокляті цензурні умови, переглянути все, що друкувало ся по українських виданях і відвести належне постійне місце сьвітовому репертуарови, як своїх авторів, так і чужих в красших українських перекладах. А для сього треба зараз же при кождій трупі заснувати художно-літературне жюрі, з найбільше інтелїґентних артистів, яке-б розглядало й ухвалювало намічені до постановки песи, стежило за художностю постановок і допомогало режісерови своїм спостереженем та радою.

Врешті, колиб кожда трупа асиґнувала хоч невеличку премію і оповістила конкурс пес, то се цілком би забезпечило на перші часи чистоту, скількість і художний рівень українського репертуару.

На се я чую, що пп. антрепреньори й старші товариші актори менї скажуть:

„Ми дали те, що публиці подобаєть ся, публика нового репертуару не приймає; вона сама від нас вимагає сього; ми їмо з сього хлїб".

Алеж, панове! З грабунку, шахрайства й мошенства також їсть дехто хлїб, але сим злочинство не виправдуєть ся! А щодо того, що публиці подобаєть ся те, чим ми її частуємо, то се менї нагадує слово повара з „Суети": а каспада ідять і хвалять. Не може вона не хвалити того, за що сама гроші заплатила; тут уже панує льоґіка: „бачили очи, що купували, їджте, щоб грошам не пропадати!"

Се одно: а друга причина полягає в тім, що публика наша, хоч і зґубила з ріжних причин свою національну сьвідомість, всеж таки по сути своїй, хоч півсьвідомо, стихійно, лишилась українською і, не маючи більше-меньше високого художного критерія, мирить ся з нашим воропайством і тягнеть ся, як рослина, до сонця, тягнеть ся до свого рідного, бажаючи почути хоч якнебудь, хоч щонебудь своє рідне і задовольнити своє голодне національне „я".

А друга частина найінтереснїйша, найбайдужнїйша і найогиднїйша іде до нас за тим, аби посьміяти ся „над дурним хохлом" і страшенно задовольнена, коли ми їй показуємо сього „хахла" намальованого в дусї ріжних Раєвських, Тогобочних, Бобринецьких і десятих инших, вибачайте, „драматурґів", плеще в долонї, радіє, думаючи: „Слава тобі, Господи, на сьвіті є ще й дурнїйші від мене". І знова спочиває в своїм розумовім берлозї...

Алеж так не може тягти ся безконечно. Не треба закривати очий на дійсність, на те, що ми тепер стоїмо перед реальним фактом відродженя України, яко державної одиниці, України, іменем якої декотрі з панів театральних діячів їли не тільки хлїбець, а й маслечко, складали карбованчики про чорний день і ненавиділи її так, як ненавиділи російські царі нарід, якого кровю вони жили. Панове, глядїть, щоб не трафилось як з Миколою II; се зробить само житє.

Прозрить та інертна маса, яку ми десятками років присипляємо, стане перед нами у весь свій зріст і скаже: „Геть розбійники! Красше нам зовсім не мати пророків, ніж мати лживих, таких як ви!"

Надходить час, коли згинуть безслїдно всїлякі „Малороси", не буде в трупах подїлу на Малоросов, Українців, „щирих Українців"; лишить ся місце тільки українському акторови-громадянинови, акторови культурному, робітникови, справжньому артистови мистецтва, а решта: кукіль, будяк і дика кропива вирветь ся і викинеть ся за обміжок українського поля!

Не забуваймо сього і берім ся зараз же до праці.

Розумієть ся, одній якійсь трупі трудно й не під силу боротись, відновляти і насаджувати новий репертуар, особливо в провінції, коли один буде насаджувати, а десять инших руйнувати.

Тому ми й звертаємо ся до всїх: треба обміркувати, виробити якусь загальну принципіяльну постанову, обовязкову намітити загальний плян діяльности і проводити його в житє; зробити се можна тільки на акторськім зїздї, який конче ми повинні влаштувати в найблизшім часї.

Зїзд, крім моралїстичних питань, намічених мною в сїй статї, повинен вирішити ще матеріяльні, правові, орґанізаційні і богато инших питань, необхідних для українського театру і українського актора.

Панове товариство, не спім; ми й так богато вже проспали, хоч і не по своїй волї (хозяюшка-Рассєя дбайливо нас всипляла, завішуючи вікна).

Сонце вже високо й сусїди наші далеко вже пійшли; треба їх доганяти: ми мусимо їх доганяти і показати їм і всїм иншим, що український театр зовсім не є гірший і не низший від їх театру.

Розумієть ся, ми се покажемо не панамами, не візитками, не умопомрачительними капелюхами та мітловинними „еспрі", а культурною творчою працею.

Вперед же, товариші, до працї; перемога за нами!

Ю. Коваленко.

Московська скринка.

(Розмова по телефону на кооперативні теми).

(„Комашня", ч. 43-44, з 28. падолиста 1917).

Як відомо нашим старим читачам, дослідами руського кооператора В. Махновца (в „Союзъ Потребителей") і моїми (в нашій „Комашні") доведено, що одним з піонірів кооперації на Україні був В. С. Козлов. Готуючи свій нарис історії кооперації на Україні за 50 років*), я завитав до В. С. Козлова особисто. Підчас наших балачок високошановний Віктор Семенович сказав менї, що до нього приїздив з Москви п. Махновець і що він дав п. Махновцеви дуже цінні матеріяли по історії кооперації взагалї і зокрема по історії харківського споживчого товариства (першої кооперативи на Україні). При моїм від'їздї В. С. дав менї картку до п. Махновца з просьбою передати ті цікаві матеріяли через мене до Киева. Посилаючи п. Махновцеви, яко свому знайомому й історикови кооперації, свій нарис, я приклав і картку В. С. Козлова.

Після сього минуло більше ніж пів року часу, а п. Махновець не тільки матеріялів не надіслав, а навіть і простої відповіди ні п. Козлову ні менї не подав. Позаяк дальші мої розвідки по історії української кооперації вимагали ознайомленя з історичними матеріялами п. Козлова, то менї нічого не лишало ся, як самому поїхати до Москви, щоби взяти від п. Махновця сї матеріяли.

Шукати п. Махновця у Москві прийшло ся по телефону і найти його нарешті удало ся. Тут і почалась моя розмова по телефону, з якою не зайвим буде зазнайомитись українським кооператорам.

— Здорові були, В. П.! Що се ви не відповідали на мої та п. Козлова листи? Може вас у Москві не було, або може не одержали надісланих мною вам річий?

— М... м... ні, одержав в свій час. Але знаєте, то се, то те, а потім настигла революція, то так і не спромiг ся відповісти вам!

— А чи не буде ваша ласка зараз передати менї історичні матеріяли п. Козлова, або покищо хоч дати переглянути їх у Москві, бо я за для сього прибув до Москви.

— Е, знаєте, тепер я занятий кооперативною школою і тому не можу поїхати в сїй справі до Союза (московського) споживчих товариств, у котрім сї матеріяли переховують ся. Не знаю, що й робити?

— Та ви, В. П., не турбуйте ся, позвоніть по телефону до Союза; може там і без вас хтонебудь видасть менї матеріяли, тимбільше, що в сім Союзї мене знають.

— Колиж п. Меркулов певно слабий, а без нього та без мене ніхто їх навіть і не покаже вам. Тимбільше, що ми справили гарненьку деревяну скриньку для сих матеріялів і дуже пильно оберігаємо сю цінну старовину.

— Ото який жаль!

— Та, власне кажучи, повинен вам зауважити, що ми вам і не видамо сих матеріялів, бо (з захопленем)... п. Козлов — не український, як ви гадаєте (в своїй брошурі), а — російський кооператор, а хоча би й український, то я гадаю, що кооперативна Росія — едина, недїлима і українські кооператори — є наші кооператори!...

— Ну, тим красше, — відповідаю я, — значить, доконче треба познайомити ся і менї з матеріялами п. Козлова, яко з матеріялами вашими і нашими разом.

— Ні, вибачте П. Н.! Ви в своїй брошурі та статї проводите той погляд, що кооперація українська є окрема від російської. Ваші погляди на „великодержавні тенденції російської кооперації" — антигуманні, антигромадські і шкодять кооперативній справі!...

„От воно що, — думаю я собі слухаючи п. Махновця. — От через що я не тільки не одержав матеріялів, але навіть і простої відповіди на лист".

— Шановний В. П.! Я вас не пізнаю. Чи не ви-ж, пробуваючи минулого року у Києві, дуже прихильно ставили ся до моїх розвідок по історії української кооперації? А що моя брошура когось цікавила, видно хоч би з того, що вона розійшла ся в двох виданях і що її передплатили ваші-ж, російські, кооперативні центральні інституції!

— Я й тепер дуже прихильно ставлю ся до вас і до вашої цікавої брошури, але щодо ваших поглядів на українську та російську кооперацію, висловлених в брошурі, то, вибачайте, я з ними не поґоджуюсь. Одержавши брошуру, я верш за все хотів просити вас прочитати кілька лекцій по історії української кооперації в московській кооперативній школї, а також хотів передплатити 200 примірників для роздачі її курсистам, але потім передумав.

— Дуже дякую за прихильне відношенє до мене та до моєї брошури, але як же сполучити се прихильне, з вашого боку, відношенє до мене — з думкою про антигуманні погляди в моїй брошурі? А друге, що-ж робити-мемо з матеріялами, котрі п. Козлов передав до Киева, а ви заперли їх в скриньку і не хочете відти витягти їх для мене, хоч би на один день?! Аджеж власник сих матеріялів, п. Козлов, хвалити Бога, ще живий!

— Ну, що-ж будемо робити, — відповів п. Махновець — не можна!

— Так се, В. П., і все? — питаю я. — Погано-ж вплинула на вас революція. Робите й ви, В. П., на мій погляд, антигуманні та антигромадські вчинки, коли навіть не хочете дати прочитати ті матеріяли, котрі і не належать вам. Значить, ви, а не ми, подїляєте кооператорів в Росії на руських та українських!

На сїм і закінчила ся наша розмова по телефону з п. Махновцем. Того-ж самого дня здибав я другого свого знайомого — О. В. Меркулова, тогосамого, котрий, на думку п. Махновця, не міг видати менї матеріяли п. Козлова, бо — слабий... Побалакав я з п. Меркуловом і побачив, що і він змінив ся після революції. Скриньку з матеріялами і п. Меркулов не виявив охоти показати менї, а щодо моїх поглядів в брошурі, то п. Меркулов подїляє відносно них думку Махновця. Так і не пощастило менї не тільки перевезти до Киева матеріялів по історії української кооперації, не тільки прочитати їх у Москві, а навіть не довело ся побачити і ту трумну, в якій поховано для української кооперації матеріяли п. Козлова.

Дармо, виходить, робив я свої досліди по історії української кооперації, дармо видавав брошуру, бо товариші російські кооператори визнали мою роботу антигромадянською і навіть антигуманною, розєднуючою сили кооперації в Росії!

Але зате я не дармо їздив до Москви. Аж тепер я зрозумів, що таке російська „едина, недїлима" кооперація, — ранїйше я не розумів всеї глибини сеї фрази. Я зрозумів, що знаменита „калита" московського царя Івана і „скринька" московських кооператорів — се одно і тесаме.

Я. Краєвий.

*) Надруковано сей нарис з початку в „Комашні" ч. 48 з 1916 р., а потім окремою книжкою „Początki кооперативного движенія на югѣ Россіи". — Я. К.

КОЛИ КОМУ ТЯЖКО намовити несьвідомого Українця до читаня своеї ґазети, то се не повинно зневохочувати чесних Українців від дальшої аґітації. А от редактори не зневохочують ся писати, хоч часто за їх працю їх ще й лають. Спільна праця всїх людий доброї волї мусить колись увінчати ся успіхом. Тому намовляйте кождого до передплати на „Свободу".

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ НА СОБОРНІЙ УКРАЇНІ.

В честь і на славу повсталої нашої української держави, вже вийшли ІСТОРИЧНІ ОБРАЗИ УКРАЇНСЬКИХ ВОЛОДАРІВ ТА НАЙВИЗНАЧНІЙШИХ МУЖІВ.

Такого повного збору найславнїйших українських діячів на поли народнім та церковнім ніхто еще не видав. Се табльо містить в собі **55 ОСІБ І 22 ВАЖНИХ ИНШИХ ПОДІЙ**, а се все викінчене чудово, артистично і незвичайно принадно — **В 10 КРАСКАХ І ЗОЛОТІ**. Розмір величезний, 28x35 цалїв. В хронольоґічнім порядку представлені **ВСІ ДИНАСТІЇ**: київська, галицька, волинська, литовська і Гетьманщина.

Кождий Українець вичитає з него **ВЕЛИЧ І БУВШУ СЛАВУ РІДНОГО НАРОДУ**. Тому кождий Українець, з патріотичного обовязку і з практичного згляду **ПОВИНЕН ТАКИЙ ОБРАЗ НАБУТИ**. Він повинен знаходити ся в кождім домі, галї і школї. Він удотіднить **ПІЗНАНЄ РІДНОЇ ІСТОРІЇ, ДЕРЖАВНОГО І НАРОДНОГО ЖИТЯ**. Табльо оздоблене красною вінєтою: по середині фани Січ, медальони, лаври, герби, гетьманські булави, ґльоб, сонце, інсиґнії державні: по боках представлені події історичні.

МИМО ВЕЛЬМИ КОШТОВНОГО НАКЛАДУ репродукції оріґіналу в теперішних часах, **ЦІНА СИХ ОБРАЗІВ Є ДУЖЕ УМІРКОВАНА—ПО $1.65 ЗА ПРИМІРНИК, ВЛУЧАЮЧИ В ТО ПОЧТОВУ ПЕРЕСИЛКУ**. Чужинці вельми заінтересували ся тим чудовим твором і навіть офірують по **$5.00** за примірник, но я бажаю, **ЩОБИ СІ ОБРАЗИ РОЗІЙШЛИ СЯ НА ХОСЕН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ЦІЛІМ СЬВІТІ**, і тому так дешево продаю їх.

Замовленя і гроші прошу висилати на адресу: 31,3,5,7,9,41

JOHN PODOLAK, 89 JEFFERSON ST., HARTFORD, CONN.

НАСІНЄ.

Управляючи свої огороди і садячи ярину, заощадите богато гроший.

Якість збору залежить від насіня, яке посієте.

Купуйте насінє з нашого складу. Наше насінє є найлїпше. Маємо великий запас найлїпшого насіня фармерських, ярнних, огородових і цьвітів.

Для малих огородів даємо 15 пачок ріжнородного насіня, вартости 15 центів кожда, **ЛИШЕ ЗА $1.75** замість $2.25.

Роди поодиноких насінь в пачках:

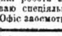
1. Бураки огородові	15 цнт.	
2. Капуста вчасна або пізна	15	"
3. Капуста червона	15	"
4. Мархов	15	"
5. Огірки великі	15	"
6. Огірки малі	15	"
7. Селера	15	"
8. Ріпа біла або червона	15	"
9. Салата головкова	15	"
10. Цебулька жовта або біла	15	"
11. Редьква біла або червона	15	"
12. Редьква зимова	15	"
13. Петрушка	15	"
14. Помідори (томейтон)	15	"
15. Брукна	15	"

Разом.......$2.25

а ми продаємо лише за $1.75.

Замовленя полагоджуємо сейчас. — По цінник всяких инших насінь пишіть сейчас. Гроші висилайте мові-ордером, готівкою в реджістрованім листі або марками. — Адресуйте: 31,33,35,37

INTERNATIONAL SEED CO., 435 Fourth Ave., PITTSBURGH, PA.

DR. BROWN дентист, **45 East 7th Street,** недалеко церкви. **NEW YORK, N. Y**

Всїлякі роботи лікарсько-дентистичні по умірковаиих цінах. При витяганю зубів уживаю спеціяльний спосіб для знечуленя, так що пацієнт зовсім не відчуває болю. Офіс заосмотрений у всї найновійші інструменти і є взірцево чистий. Ціни легкі.

Коли чоловік є хорий

то першою річию, яку він хоче знати є де знайти доброго лікаря".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня **Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія**, то знайдете практичних спеціялістів за якими шукалисьте без страти часу і гроша на инших лікарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лікар є дуже обережний в видаваню діяґнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно нащо Ви хорі. Його заведенє є заосмотрене в медиї і докладні апарати, так що коли потреба аналізи крови, хемічної аналізи мочи, оглядненя лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслідів докладного розслїдженя недуги мущин, неможливим є помилка.

Лікар скаже Вам яка є умірковаиа ціна за лїченє. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лікаря, наколи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до него. 21-33

Його інституція має кождий найновійший апарат до оглядаия хорих: Статік, Ґальванік, Фарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгалаторіюм, Електрік Осціллаторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 10-ої рано до 8-ої вечер; в неділї від 10-ої рано до 1-ої попол.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли ви терпите на нову або застарілу хоробу і не дістали жадної помочи у спеціялістів,

Прийдіть до мене — а я доведу до результату

скоро, тревало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що Ви вступили на дорогу яка веде до здоровля.

Коли Ви терпите

хронічні болї голови, заворот голови, привиди, мячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребтї, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомаганя жолудка і кишок, невральґічні болї, виступи на язику і запір. Прийдіть домене. Найновійші і признані наукові методи лїченя при застосованю **ЕЛЄКТРИКИ І ВДИХУВАНЯ** запевнять Вам по всї часи можливі успіхи.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
146 East 14th Street,
Напроти Tammany Hall
NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в почуд. лише

ОСІБНИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

Остання дія.

(Війна з большевиками).

(„Засів", ч. 5, з 10. лютого 1918).

„Пролетаріат никоим образом не сможет принять к руководству программу „уравнительнаго роспредѣленія", которое с одной стороны предполагает безцѣльную, чисто формальную экспропріацію мелких собственников, с другой стороны требует вполнѣ реальнаго раздробленія крупных имѣній на мелкія части. Такая политика будучи непосредственно хозяйственно-расточительной, имѣла бы в своей основѣ реакціонно-утопическую заднюю мысль и сверх сего политически ослабила бы революціонную партію".

„...нельзя ждать мгновенных чудес от диктатуры пролетаріата — государственная власть не всемогуща. Нелѣпо было бы думать, что стоит пролетаріату получать власть и он путем нѣскольких декретов замѣнит капитализм — социализмом.

„Повторяем: правительство пролетаріата не означает правительства чудес".

Так оголошував колись (в 1906 р.) „соціальні істини" сам пан Троцький (див. його: „Наша революція", С.П.Б. 1906 г. — стр. 274, 275 і инш.). Заграбувавши владу, він з Леніном мусить завести зовсім инший лад. Він казав:

„в этой учредительной работѣ (в зборах установчої ради) рѣшающій голос имѣет весь народ. Никто не может и не смѣет помѣшать народу воплотить свою волю. Над народом нѣт никого; народ сам хозяин собственной судьбы". („Одна или двѣ палаты", С.П.Б. 1906 г.).

А замісць сього вкупі з Леніном відразу-ж розігнав російські установчі збори, в котрі було вибрано представників усіми народами Росії на принципі загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя.

І як тільки зруйнував лад житя в межах Московщини, він зазіхнув на волю народів йому зовсім не підлеглих; я не торкати-му ся відносин „народних комісарів" щодо „самостійної Польщі" (арешти польських діячів, намова польських військових частин до братовбийчої війни та инше).

Оголосивши право окремих народів Росії на самовизначенє аж до повного відокремленя, „комісарі", мабуть аби здійснити таку обіцянку та на підмогу установити той лад житя, про котрий так розпинав ся Троцький в 1906 році, насунули в межі тих народів свої большевицькі табори, залявши кровю всі країни, руйнуючи лад та житє, — а поруч з тим, аби втерти очи, на весь сьвіт задзвонив, що робить ся все на захист покривджених прав народів від „крамольних" та свавольних, затверджених усім народом, урядів.

Ми — Українці дивимо ся на сі справи з иншого боку:

З оголошенем третого універсалу, головною тезою котрого було: **„Від нині Україна стає незалежною републикою"** — український нарід придбав права на установу у власних межах того ладу, котрий відповідав би волі й потребам самого українського народу.

Републику Українську, яко незалежну одиницю в межах руської федеративної з останніми народами републики визнали начебто й самі „комісарі", бо в зносинах з Радою, та представниками України вони ставили ся на сім ґрунті.

Визнали Українську Републику й инші держави.

Не можна не висловити від всього серця подяку Великій Французькій Републиці, котра перша не тільки визнала Україну за незалежну державу, але й не отягаючись надіслала в Київ свого посла, та консулів по важнійших містах України.

Алеж воюючі з Росією держави в перших кроках зносин з представниками „комісарів" те-ж підкреслили.

Тільки треба пригадати розмову Троцького з австрійським міністром міжнародних справ — Черніном на нараді в Берестю 12. січня (нов. ст.). На лисячі замахи Троцького власним хвостом замести свої-ж кроки, — Чернін сказав:

„На пленарнім засіданю 10. січня (нов. ст.) статс-секретар Української Народної Републики оголосив делеґаціям чотиросоюзних держав ноту Ґенерального Секретаріяту Української Народної Републики з 2. грудня 1917 року. В 7-мім розділі сеї ноти містила ся заява, що Українська Народна Република, представлена Ґенеральним Секретаріятом, самостійно виступає в міжнародних справах і що вона має думку також само, як і инші держави, брати участь у всіх мирових переговорах, конференціях і конґресах.

„У відповідь на се я маю честь заявити, що делеґації почвірного союза заявляють слідуюче:

„Ми визнаємо українську делеґацію — самостійною делеґацією і правосильним представництвом самостійної Української Народної Републики.

Формальне визначене чотирма союзними державами Української Народної Републики самостійною державою буде зазначено в мировім договорі".

На сю заяву Черніна Троцький з своєю лисячою ухваткою мав замести свій огидний замах на самостійність України: признаючи розруйноване державного ладу на Україні, що тепер роблять його наємні банди, хатним конфліктом з урядом України, — всеж таки додав:

„Беручи на увагу що на Україні нема окупаційного війска (окрім сказаних банд), що політичне житє складаєть ся там в умовинах цілковитої волі... що на Україні скрізь порядкують вільновибрані ради робітничих, салдатських та селянських депутатів і що при виборах до всіх орґанів самоуправи переводить ся принцип загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя, що процес самовизначеня України довершуєть ся... в тих державних формах, які відповідають справжній волі українського народу — він, Троцький, не бачить жадних перешкод до самостійної участи делеґації Ґенерального Секретаріяту в мирових переговорах".

Чомуж „комісарі", балакаючи одно — роблять друге: заповняють територію України, та инших сумежних народів „советськими таборами"; якуж провину вони визнали у тих народів, котрих добробут, спокій і саме житє так нахабно руйнують? Чи є якісь реальні підвалини до такої з їх боку справи?

Так. З боку большевицьких „комісарів" межа їх має свій напрямок.

Гр. Пештіч.

Жертви відділів і членів

У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

(Дальше).

Від. 248. Котсвіл, Па. Бр. Сошествія св. Духа. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Анна Катеринів зібрала на лісту ч. 2151: М. Боднар 25 ц., М. Перець 25 ц., І. Липка 25 ц., А. Ящемський 25 ц., В. Ґевчук 25 ц., П. Головка 10 ц., І. Кушнірук 25 ц., Ю. Марчук 25 ц., К. Андошек 20 ц., Я. Городницький $1.00, М. Кухарський 25 ц., М. Плавянек 25 ц., П. Шиманський 25 ц., Д. Шиманський $1.00, С. Липка $1.00, К. Райбіда 25 ц., С. Прийма 25 ц., І. Рудий 25 ц., І. Матис 25 ц., І. Ніколес 25ц., П. Соковровс 25 ц., Гр. Печеник 25 ц., І. Лабяк 25 ц., П. Липка 25 ц., С. Поперечний $1.00, А. Струт 45 ц., Н. Н. 15 ц., М. Лукат 50 ц., П. Сорока 25 ц., Аляжбіта Дабачій 25 ц., П. Слободян 50 ц., С. Сомац 25 ц., А. Вавровський 25 ц., Гр. Яхимів 25 ц., П. Панасюк 25 ц., Марія Аґнар 15 ц., В. Березюк 50 ц., П. Лебет 10 ц., П. Палятчук 25 ц., А. Ґерґей 30 ц., М. Гамнюк 40 ц., М. Козлов 10 ц., Марія Николаєва 20 ц., Г. Козачук 50 ц., Т. Козлов 25 ц., В. Феленюк 50 ц., М. Диркач 50 ц., А. Кулецький 50 ц., С. Феленюк 50 ц., Н. Козлов 50 ц., П. Бабич 25 ц., Йосиф 5 ц., І. Тимко 10 ц., А. Федоришин 25 ц., Д. Шелеський 25 ц., А. Десько 25 ц., А. Праховнік 25 ц., Гр. Ґретко 15 ц., І. Врас 25 ц., Г. Омплюк 13 ц., Ф. Муранський 25 ц., І. Хандога 20 ц., Ф. Ранчук 25 ц., С. Пахотнік 25 ц., Н. Рипатачук 10 ц., П. Петровко 25 ц., п-ні Меґий 10 ц., Гр. Павлюк 25 ц., І. Коза 25 ц., П. Кресїч 25 ц., Е. Мойд 10 ц., Гр. Фицак 25 ц., Марія Чіґат 10 ц., М. Чіґат 25 ц., Анна Шамада 25 ц., А. Кобіт 50 ц., Катерина Зупка 25 ц., А. Боняк 25 ц., Анастазія Шерей 10 ц., Марія Вавринюк 25 ц., Марія Сорока 25 ц., Анна Колїт 15 ц., І. Зводар 20 ц., Розалія Ренча 10 ц., П. Маранчик 50 ц., М. Тимчук 50 ц., В. Шароший 30 ц., Ф. Каблич 25 ц., Ф. Дорчениць 25 ц., П. Кріч 5 ц., І. Мархала 10 ц., П. Качмар 15 ц., Гр. Древянко 25 ц., Анна Возняк 15 ц., С. Феленц 10 ц., А. Ковалик 5 ц., Е. Самвер 20 ц., С. Ковальський 10 ц., Гр. Лукевич 5 ц. — Разом $27.68. Стефан Прийма зібрав на лісту ч. 2153: П. Слїпак 50 ц., Текля Прийма, С. Худзїк і Н. Н. по 25 ц., Гр. Юнович і А. Сітко по 15 ц., Н. Н. 10 ц. — Разом $1.65. Павло Мокрій зібрав на лісту ч. 2154: П. Мокрій $1.00, І. Сось 50 ц., Я. Хмура 50 ц., Гр. Намака 50 ц., О. Бичик 25 ц., І. Фарина 25 ц., М. Лобурак 25 ц., Гр. Цибульський 25 ц., А. Андрейчук 50 ц., І. Валїх 25 ц., В. Більґуш 25 ц., П. Волянський 25 ц., М. Катиринів 25 ц., В. Фенц 10 ц., С. Липицький 10 ц., П. Кручковський 50 ц., М. Сорока 50 ц., Н. Стосишин $1.00, М. Сетрих 25 ц., П. Липка 25 ц., М. Кручковський 25 ц., Я. Ковальський 30 ц., М. Кручковський 25 ц., Д. Зянь 25 ц. — Разом $8.75. Йосиф Казюта зібрав на лісту ч. 2155: Т. Білїнський 25 ц., П. Білїнський 25 ц., Окаринський 10 ц., С. Хавлюк 15 ц., Н. Н. 6 ц., Пелаґія Михаїл 10 ц., П. Турчин 25 ц., Т. Турчин 50 ц., І. Ільїсь 8 ц., П. Шеремета 10 ц., Ф. Весоцульський 25 ц., Д. Живчин 10 ц., Гр. Ілско 10 ц., Ф. Криворука 10 ц., В. Нитарович 25 ц., С. Пушкар 10 ц., Гр. Бейза 10 ц., І. Задорожний 10 ц., П. Мороз 10 ц., М. Пик 50 ц., П. Задорожний 50 ц., Т. Бренґелевич 5 ц. — Разом $3.74. Данило Кравчук зібрав на лісту ч. 2156: І. Мудрий 50 ц., Ю. Біґус, М. Кривий і Ц. Кавчук по 25 ц. — Разом $1.25. Йосиф Бринґілевич зібрав на лісту ч. 2157: І. Урбан і І. Бринґілевич по 50 ц., Гр. Берисьский, П. Бересьский, О. Кудрушко, І. Каспер, М. Каспер і Марія Опар по 25 ц., П. Павлишик і М. Дяньо по 10 ц., І. Фідик 5 ц. — Разом $2.75. Андрей Гачак зібрав на лісту ч. 2158: Розалія Дмитрик 30 ц., Т. Дмитрик, Марія Олекеяк, І. Олекєяк, І. Когут, І. Кокотайло, А. Гачак, Антоніна Гачак, М. Деців, І. Гочак, Катерина Гочак і Юлія Даців по 25 ц. — Разом $3.05. На хрестинах у Гнатка Славка зібрав Петро Кирилів на лісту ч. 2159: Петронеля Гладка, П. Кирилів і П. Шеремета по 25 ц. — Разом 75 цнт. Василь Кравчук зібрав на лісту ч. 2160: В. Кравчук, М. Козачишин і М. Джумаґа по 50 ц., Н. Якубів, П. Пахолюк, Григорій, І. Гаврилюк і М. Кудлїк по 25 ц., І. Лебиний 5 ц. — Разом $2.80. Анастазія Слїпак зібрала на лісту ч. 2161: Анастазія Слїпак і Т. Мазовіта по 50 ц., В. Горінь і С. Микитів по 25 ц. — Разом $1.50. Юстина Ковальчик зібрала на лісту ч. 2162: І. Ковальчук $1.00, Марія Маньків 60 ц., П. Липка і Танька Ґуль по 50 ц., О. Куповський, В. Сопчак, М. Сопчак, Г. Молчан, П. Вовк, Ірина Снога, І. Маско і В. Црубушенько по 25 ц., Марія Гладунь і Іупена Лубенько по 10 ц. — Разом $5.00. Ігнатій Білїнський зібрав на лісту ч. 2163: І. Білїнський 50 ц., В. Бейба, Т. Зубка, М. Каспер і М. Каспер по 25 ц. — Разом $1.50. Онуфрій Собчак зібрав на лісту ч. 2165: С. Поперечний, А. Заплїтний, О. Собчак і Д. Славко по 50 ц., Е. Ембі, І. Маслюк, А. Максим, М. Кислїцький, М. Колосович, М. Колосович, П. Воловчик, І. Смичишин, М. Фенпак, В. Віщук, С. Буляк, М. Кухарський і Марія Гурецька по 25 ц., П. Павлишин 15 ц., М. Войцеховський, А. Менартович, І. Лукаєвич і С. Бичко по 10 ц. — Разом $5.80. Загалом зібрано $71.22

Від. 255. Вест Нютон, Па. Бр. св. Николая. Братство жертвувало зі своєї каси $10.00. Василь Шимчук і Стефан Бурдзаловський зібрали на лісту ч. 2190: В. Шимчук $1.00, Х. Ілянко, С. Старобранський, В. Касїй, І. Дидьо, І. Ґечі і Д. Ґечі по 50 ц., С. Бурдзаловський, Д. Штеник, М. Шевчик, В. Шевчик, М. Полюга, В. Ґечі, І. Сорока, І. Жидик, Д. Мельничак, Гр. Білак, Гр. Дедик, А. Маланяк, І. Токар, В. Копчак, Н. Дудівка, С. Марусяк, Гр. Копчак, І. Купницький, В. Полюга, Д. Ковальчик, Гр. Ковальчик, П. Дидьо і С. Копчак по 25 ц. — Разом $20.15

Від. 256. Матітук, Л. Ай., Н. Й. Бр. св. Івана Хрестителя. Братство жертвувало зі своєї каси $10.00. І. Мазовський, Л. Тимчишин, З. Пастернак, Н. Худяк, С. Баляк, І. Ломаґа, М. Небор, Гр. Тимчишин, А. Рорак, О. Ґенчук, І. Лабанович і Ф. Ґавер по $1.00, Я. Махно 50 ц. — Разом $22.50

Від. 258. Норт Пітсбурґ, Па. Бр. Пресьвятої Богородиці. Братство жертвувало зі своєї каси $5.00. Антін Диркач зібрав на лісту ч. 2209: С. Афтанас, М. Афтанас, І. Ґерберик А. Диркач, Ф. Дурда, Ц. Коляса, Ю. Мудрик, С. Петровський, І. Добоць, Д. Добрівний, Д. Кирись, П. Мудрик, І. Нестеровський, Ф. Петрикевич, Д. Стельмах, М. Троян, М. Афтанас і М. Федак по 25 ц. — Разом $9.50

Від. 259. Шікаґо, Іл. Бр. Рождества Пресв. Богородиці. Братство жертвувало зі своєї каси $25.00. Емілїян Скородинський зібрав на лісту ч. 2217: Е. Сьвірський і В. Липовий по $2.00, О. Баган $1.00, А. Малюта, П. Вербіний, В. Ковалик і І. Ящишин по 50 ц., П. Блїдий, Марія Галик, Гр. Олесько, О. Олесько, І. Осїдач, Д. Комаринський, М. Ковальчук, Д. Петрик, І. Томашевський і Т. Ґрецко по 25 ц., Гр. Нурко і М. Ковальчук по 20 ц., С. Каспшик, В. Ендзьо, Ф. Сальдон і Анна Сальдон по 10 ц. — Разом $10.30. Василь Липовий зібрав на лісту ч. 2218: П. Дунай 50 ц., І. Зварич, Д. Ковалишин і Н. Н. по 25 ц., Ксеня Липова і С. Шелест по 10 ц. В. Липовий 5 ц. — Разом $1.50. Петро Щербатий і Марія Білик зібрали на мітінґу від членів на лісту ч. 2221: В. Ґула, П. Щербатий, М. Лутник, Марія Білик і В. Горинець по $1.00, К. Падяк 75 ц., Т. Ґрецько 60 ц., М. Чихоляс, А. Партика, І. Іщук, Ф. Іванюк, Е. Керниця, А. Кулик, Н. Філиць, В. Кучерепа, С. Мартиняк, Д. Комаринський, Е. Скородинський, Т. Яремцьо, Т. Пелех, М. Андрих, С. Троць, О. Баєс, С. Насланець і О. Ґула по 50 ц., К. Саламан, О. Олесько, Іван Мушинський і Гр. Олесько по 25 ц. — Разом $16.35. Емілїян Скородинський зібрав на лісту ч. 2232: П. Кшик 50 ц., І. Козак, Анна Снядонька, І. Грабовський, О. Ґула і С. Керниця по 25 ц., Катерина Савка, І. Ґудима, Юстина Палява, І. Чорняк і М. Чорняк по 10 ц. — Разом $2.25. Іван Мушинський і Антін Партика зібрали на лісту ч. 2233: Катерина Пайда, П. Юган, І. Юган, Параскевія Пиш. П. Джура, С. Домун, І. Тиньовський, М. Зелїз і Н. Вольсон по 25 ц., І. Ґудима 8 ц. — Разом $2.33. Василь Горинець зібрав дрібними датками $2.10. Загалом зібрано $59.83

Від. 262. Ансонія, Конн. Сестр. св. Ольги. Олена Придун зібрала від слїдуючих членниць: Олена Придун, Тацяа Скуба, Олена Хомкович і Марта Пашко по $1.00, Марія Кобасяр, Анна Падла, Євка Шведа і Маланка Кулявець по 50 ц., Ксеня Варян, Марія Варян, Анна Танич, Анастазія Шкурат, Агафія Щіркот, Анна Горбаль (стар.), Анна Горбаль (мол.), Юлія Гончар, Теодозія Барановська, Євка Туз, Юлія Нецьо, Антошка Вольняк, Пайза Глива, Анна Глива, Марія Бодик, Анна Кріль, Йоанна Зановяк, Марія Зановяк, Анна Хомко і Ксеня Карляк по 25 ц., Анна Владика і Пайза Владика по 20 ц. — Разом $11.40. Марія Щіркот зібрала на лісту ч. 2242: Марія Щіркот і Емілія Щіркот по 25 ц. — Разом 50 цнт. Розалія Хамуляк зібрала на лісту ч. 2243: А. Хамуляк і Ф. Стадник по $1.00, Розалія Хамуляк і Д. Бадяк по 50 ц., Броніслава Мирун і С. Орекон по 15 ц., Анна Хамуляк, М. Лимич, Анна Нестор і Н. Н. по 10 ц. — Разом $3.70. Загалом зібрано .. $15.60

Від. 270. Джерзи Сіти, Н. Дж. Бр. св. Івана Хрестителя. Братство ухвалило зі своєї каси $15.00. Олекса Кухар зібрав на лісту ч. 2261: О. Кухар, І. Колїсник, А. Вакіч і Н. Рибак по $1.00, М. Маґаль і Л. Сійович по 25 ц. — Разом $4.50. Іван Жарський зібрав на лісту ч. 2262: Юлія Редкевич і С. Салюк по $1.00, В. Грохольський, І. Жарський, В. Жарський, В. Жарський і П. Довгополий по 50 ц., П. Садницький, С. Петришин, І. Шустакевич, Х. Вал (Жид), П. Грабар, С. Шустакевич, І. Шустакевич, І. Редкевич, Параскевія Грабар і П. Грабар (2-лїтний) по 25 ц. — Разом $7.00. Михайло Мазур зібрав на лісту ч. 2266: П. Салюк, Т. Швает і М. Куриґа по $1.00, В. Грохольський, С. Кіцей, В. Жуковський, І. Прангел, Т. Лтейло, Гр. Тимків, С. Гриник, В. Гринчук, Л. Томчин, М. Романський, П. Ґума і М. Нестор по 50 ц., О. Яцків, І. Пирка, М. Хиляк, Я. Обер, П. Яньо, М. Ґолд, М. Мазур, М. Коваль, М. Гриник, В. Артимяк, А. Бемій, С. Боженько, Ф. Ґобер, В. Шерба, Я. Маний, Анна Кулич, Евдокія Зинов, Галина Антоник, І. Репетило, Г. Путь, Антонія Проза, М. Рантай, В. Бранчевський, Текля Кузий, І. Химяк, С. Кунчик, Я. Кунчик, К. Станїславишин і Б. Смід по 25 ц., П. Нестор 20 ц., М. Курдзяк 15 ц. — Разом $16.60. На мітінґу члени зложили на лісту ч. 2268: С. Василюк і С. Нагачевський по $1.00, Д. Федюк, С. Сайчук, С. Гунєвич, І. Беньо, Л. Дума, Я. Сьміловський, Н. Бараник, В. Гіль, Гр. Гуменюк, М. Кіх, М. Маґура, С. Гук і С. Ленчук по 50 ц., К. Піддубчишин, Ю. Марків, І. Бобовник, І. Дудок, Н. Пігура, Р. Булик, Гр. Дячик, К. Іванїк, І. Грубець, Я. Сай, І. Потонець, М. Івашко, О. Колїсник, М. Осташевський, Ю. Гук і Л. Терлич по 25 ц. — Разом $12.50. Василь Матвіяс зібрав на лісту ч. 2269: В. Матвіяс $2.00, Я. Вусик $1.00, — Разом $3.00. К. Піддубчишин, В. Гіль, М. Баран, М. Бараник, І. Жарський, Ю. Гук, С. Гук, С. Ленчук, М. Мазур, Я. Сьміловський, М. Осташевський і В. Мотвіх заколядували $85.18. Загалом зібрано $143.78

(Дальше буде).

Сим повідомляємо ПП. Читачів, що вже вийшов з друку кишеньковий календарик на рік 1918. Ціна 10 центів.

Адресуйте:

"SVOBODA",
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

УКРАЇНЦІ, НАХОДЯЧІ СЯ В ІТАЛІЙСЬКІМ ПОЛОНІ, ПОШУКУЮТЬ СЛІДУЮЧИХ ОСІБ:

1) Теодозій Григоряк, пошукує свого брата Олексу Григоряка.

2) Михайло Даяман, пошукує своїх братів Івана і Семена Даямана.

3) Дмитро Стус пошукує свого брата Івана Стуса, Танаса Гладкого і Степана Саску.

4) Василь Драґан пошукує свого брата Николи Драґана зі Заболотова.

5) Никола Капена, син Микити з Ляшок королївських, пов. Перемишляни, пошукує Дмитра Мартинюк, Сенька Капена, Василя Турика, Гринька Галецького. Всї вони зі згаданої місцевости. 33-34

Пошукувані зволять зголосити ся до адмін. „Свободи" по адреси полонених, залучаючи 3-центову марку на пересилку.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ" потребує 16-до 20-літного хлопця до друкарської роботи. Платня після умови. Першеньство мають ті, що працювали вже в друкарнях Голоситись сейчас до: 26—

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Пошукую свого краяна **ІВАНА ПАНЬКІВ** з села Остриня, пов. Товмач. Перед двома роками перебував в Вунсокет, Р. Ай. Хто би о нім знав, або він сам, зволить ласкаво в дуже пильній справі зголоситись на адресу: 33-35

I. WOLOSZYN,
Box 559, Trafford, Pa.

МАЮ КРАВЕЦЬКИЙ штор до винайму: відповідне місце, помежи нашими людьми, для доброго кравця. По інформації прошу голоситись на адресу: 33-3

WASYL BEDNARCZUK,
1 E. Smith St., Herkimer, N. Y.

ФОНОҐРАФ, кабінет, вартости $40.00, з гарними рекордами, на продаж за $8.00 Все в добрім станї. Голоситись: 33-44
621 E. 6th St., Room 2, New York, N.Y

Пошукую свого брата **РОМАНА СЛОБОДЯНА** з села Говилів Малий, пов. Гусятин. Перебував попередно в Флінт, Міш Голоситись прошу на адресу: 33

DMITRO SLOBODIAN,
171 Spring St., Fall River, Mass.

Пошукую **АННИ СЕМАНЮК ФЕДЕРОВОЇ**, з Пшеничник, пов. Товмач, в дуже важній справі. Прошу зголоситись на адресу: 33

KSENIA PETRUNCZAK, зам. Halyk.
Box 141, Hinckley, N. Y.

Пошукую **МИХАЛИНУ ТРАЧ**, дочку мого брата з села Ляшків, пов. Броди. Перед кількома роками перебувала в Гемільтон, в Канадї. Хто би о ній знав, зволить зголоситись на адресу: 33

MICHAEL TRACH,
904 Dequindre St., Hamtramck, Mich.

На продаж **КНИГАРНЯ** з українськими і польськими книжками. По близші інформації пишіть на адресу: 33-35

BOOKSTORE,
426 E. 6th St., New York, N. Y.

Пошукую свого шваґра **ТЕОДОРА АНДРІЙОВСЬКОГО** і **АННИ АНДРІЙОВСЬКОЇ** в важній справі. Прошу ПП. Читачів „Свободи", хто би о них знав, зволить ласкаво донести, або вони самі, шваґер чи шваґрова донька, нехай зголосять ся до мене на мою адресу: 32-34

WOJTEK SZCZUPAR,
104 Joiner St., Rochester, N. Y.

Пошукую свого мужа **ЙОСИФА КЛЕБАН**. Він є середного росту, має чорний заріст, очи ґолубі, говорить по тихо через ніс. Перебував в Савт Бетлегем, Па. Дня 2. січня покинув мене з двома дітьми. Хто о нім знає, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 31-33

OLGA KLEBAN,
626 Piquette St., Detroit, Mich.

Фарми і лоти на продаж!

Коли хочете купити фарму дешево і на добрих условіях і не ошукатись, напишіть до свого краяна, котрий спродає фарми і лоти вже через 15 літ в місцевости, де є богато Українських фармерів, українські стори, 6 фабрик а 7 будують на 10 акрах. Робота іде день і ніч. Платня добра, приїзджайте сейчас а не пожалуєте до: 31-40

HARRY FANOK, Whippany, N. J.

ГА! ГА! ГА!
СЕ СЬМІХ І ЗАБАВА!

За 25 цнт. пішлемо Вам забаву, за яку кождий дасть Вам доляра, як би Ви хотіли продати. З неї много навчитесь. Можете кождому сказати, який він старий, кілько має дітий, чи має жінку і гроші. Се знаменита річ. Поучите з неї себе і дітий. 32-33

Пришліть 30 цнт. а не пожалуєте тих кілька центів. Пишіть ще нині.

SVOB. DEPT.,
2093—8th Ave., New York, N. Y.

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОҐИ ріжних річий: як: годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, светрів, шапок, капелюхів і много других всяких річий. Також посїдаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, коляди і календарі вічні. Пишіть сейчас на адресу: —40

AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. H.,
CHICAGO, ILL.

ДАРОМ! Кождий дістане катальоґ найгарнїйших річий і ще нечуваних — даром, — хто вишле нам свою адресу і залучить 4 цнт. марку на оплату пересилки. 17—

1 Union Square, International Sale House, New York City.

Dr. SAMUEL COHEN, ДЕНТИСТ-ОПЕРАТОР.

Телефон Orchard 1365.

104 SECOND AVE., cor. 6th St., NEW YORK CITY.

Вириває зуби при застосуваню електрики, газу або згущеного воздуха. Нема болю. Вся робота ґарантована. Всї містки до зубів з 22 К. золота. Для бідних приймаю тижневі сплати по $2.00 і $3.00. Дітям вириваю зуби даром. Витніть се оголошене і принесїть з собою а ми оглянемо і вичистимо Ваші зуби безплатно. 13-51

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.

Богато людий недужих. Чому? Бо не зовсім правильно вилїчені.

Dr. S. P. MANSHIP

дасть пораду для Вашого здоровля таку, як потреба вимагає.

Ми лїчимо успішно всі хронічні, нервові, кровні, нашкірні і инші недуги.

Ми примінюємо найновійші методи лїченя, які скоро і певно Вас вилїчать.

МИ НЕ ЛІЧИМО, ЯК ПІЗНАЄМО, ЩО ХОРИЙ Є НЕ ДО ВИЛІЧЕНЯ.

В нашім офісї лїчимо мужеські і женські недуги при 20-лїтнім досьвідї і при помочи всіх засобів. Лїчимо при помочи електрики і механічних приладів, котрі мають признане військових лїкарів і то є наша спеціяльність при лїченю всіх недуг.

Говоримо Вашою мовою

Prof. Dr. MANSHIP
наслїдник проф. Dr. SLOAN-A
СПЕЦІЯЛІСТ

Напроти склепу Kaufman Baers

408 SIXTH AMENUE, PITTSBURGH, PA.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9. рано до 8. веч.; неділї від 9.30 до 1-ої в полуд.

ЧИ ВИ ХОРІ?

Станьте і застановіть ся.
НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ.

Ми відкликуємо ся до хорих людий нашого краю, які терплять через довгі літа і не знаходять ніякої помочи.

DR. SELKIN і DR. GLASSMAN, винайшли свою власну методу, яка протягом літ корисно помогла тисячам людий і також поможе Вам.

Спеціяльне лїчене хорої крови і закажене крови. Коли ви нервові і чуєте ся хорим і умученим рано, то ви безумовно потребуєте нашої помочи. Коли Ви чуєте біль в крижах, в нирках, в міхури, біль або заворот голови, БОЛЇ АБО ГАЗИ в жолудку перед або по їдженю, біль в суставах або ногах, ревматизм, болї в кишках, кроваве або гемороїди, то ви потребуєте нашої помочи. Ми лїчимо при помочи електрики і Х-Рей машини і уживаємо ростинного зїля і коріня приготованого в нашій лябораторії.

Наш цїлий дім має 4 поверхи з дванайцяти приватними лїчничими кімнатами з найновійшими електричними машинами. Нема такого другого місця в Ню Йорку, яке може вам помочи, без ріжниці чи недуга триває вже довго чи коротко. Дуже уміркованї цїни для працюючих людий. — Прийдїть і переконайте ся самі в офісї. 30ес—

Dr. S. J. Selkin i Dr. I. Glassman, 182 Lexington Ave., NEW YORK CITY.
(коло 31-ої улиці).

Годинн офісові в будні дни від 10. рано до 8. веч.; в недїлї від 10. рано до 1 пол.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДЇТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ її МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR **Dr. ALDEN**
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В недїлї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відвідаєте єго офіс. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і спровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіння і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через послїшне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосїть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінені найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в крижах, втрату памяти, битє серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, хрощі, прищі, ослаблене членів тіла; боляки, скірні викиди, катар, пече Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сі як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я лїчу сам причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходїть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Зволїкане є небезпечне. 77-89—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЗНЕВІРЕНІ і ЗНЕОХОЧЕНІ

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

котрі терплять на якубудь гронічну, нервову або збірну недугу, прийдіть до мене ще сьогодня без ніякої оплати. Моя порада і спостереженя не будуть коштувати Вас нічого. Цїлковита фізична екзамінація при примінено X-Ray апарату відкриє Ваш дійсний стан і слабість.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Одна візита упевнить Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я даю результат в скорім часї. Я лїчу саму причину стану недуги а обяви сейчас зникають.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через послїшне приміненє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосїть ся до МЕНЕ і переконайте ся які добрі успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший.

Прийдїть ще нині. Я радо розмовлю ся з Вами. Я маю деякі з найновійших електричних апаратів і X-Ray машини до лїчене хронічних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то посьвятіть хвилю часу, щоби поговорити зі мною. Радо Вас прийму. 153—

Години офісові: 9. рано до 4. попол. Вечерами від 5. до 8.

DR. LEWIS
749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Streets New York

В недїлї і сьвята від 10. до 2. попол.

ВБИВАЙТЕ ВАШ

РЕВМАТИЗМ

І ПРОМОСТІТЬ ДОРОГУ ДО ЗДОРОВЛЯ.

Чи сей ревматизм робить ваше житє незносимим? Не терпіть тортур болів дальше — дістаньте фляшку „ОПА", яке є цілому сьвіту знане і випробоване средство. Воно помогло тисячам терплячих до відзисканя здоровля і є ґарантоване до убитя болїв.

OPA — ЧУДОВЕ ЕВРОПЕЙСЬКЕ СРЕДСТВО

Є приватна формула Др. Аккербом, визначного данського лїкаря, котрий з успіхом уживав його в Европі через довгі роки; але се є перший раз, що рекомендує ся його читачам сеї часописи.

Кождий терплячий повинен спробувати се чудове европейське средство. Пощо терпіти з дня на день коли позитивна поміч є оферована вам?

Коли ви пробували инші средства і без успіху — не зневірюйте ся. Залучіть $1.00 грішми, або „моней-ордер", ще нині по повної міри фляшку „ОПА", на спробу, а се не тільки убє ваш ревматизм, але дасть вам нову запоруку на житє. 29св39

Max Duwe & Co., Inc. 2524 Webster Ave., Suite 100, New York.

BRANCH OFFICES:
Max Duwe & Co., Inc., 12 Bartlett Street, Grand Rapids, Mich.
Max Duwe & Co., Inc., 606 Postal & Telegraph Building, Chicago, Ill.

ФАРМИ! ФАРМИ!

В ГАРНІЙ МІСЦЕВОСТИ, в здоровім положеню, добрий воздух, недалеко великих міст і многих фабрик, де працюють Славяне, як мущини так і женщини. Маємо гарні лоти, доми, фарми до продажі по дуже корисних і приступних условіях за готівку і на виплату. Є там костели, церкви, школи, а зелїзницями і трамваями можна вигідно доїхати до многих великих місцевостий. 33—

Ся місцевість находить ся межи Newark, N. J. і Plainfield, N. J. Просить ся голосити лично або листовно до бюра в українській мові на адресу:

UNITED LAND DEVELOPMENT COMPANY,
132 Nassau Street, New York, N. Y.

Оглядини сеї місцевости беремо на свій кошт. Також звертаємо кошта подорожи. Просимо лише не отягати ся, але ще нині вирушити в дорогу. Се треває лише кілька годин часу, а тепер пора відповідна.

СТАЛА РОБОТА

для

МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ

ДОБРА ПЛАТНЯ.

Знамениті відносини робітничі. Початкуючі дістають платню підчас науки. 27ес42

Безплатне Бюро працї.
Industrial Council of Passaic Wool Manufacturers
24 Lexington Ave., Passaic, N. J.

МУЩИНИ!

Коли терпите на подразнене нервів, утрату житєвої сили і енергії, на хоробу жолудка і нирок, загальне ослаблене, параліж, пічні поти в наслідок слабости, бол в причини надмірного їдженя і питя, або яних ісоторос, то наш найновійший винахід 26-38

JUVITO TABLETS

які є злаженої з найлїпшого лїчничого зїля в цілім сьвітї, дасть Вам скору і певну поміч. Пришліть $1.00 за одну пачку або $5.00 за шість пачок. Коли бажаєте, щоби пакунок забезпечити, то пришліть 10 цнт. більше. Пишіть на адресу:

JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 25,
PITTSBURGH, PA.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?
А може Ваші знакомі потребують. Ми вишлемо Вам дармо.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІАЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІАЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛЇПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 17—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th Street, New York, N. Y.
Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює
В 24 ГОДИНАХ
Кожда пачка має напись з MIDY
Уникайте підробів

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціаліст недуг мущських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдавше істнуючий, найуспішнїйший і заслуговуючий на довіре спеціаліст недуг мужеських, котрий уже свое знане і довголїтну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ,
II. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В неділї від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

ДАРМО порадимо як усунути з лиця: волосє, дзьоби, прищі, веснянки і вугри; як дістати густе, полискуюче волосє на голові; білу шию і руки; повний і округлий бюст. ПИШІТЬ сейчас щоби Вам справу; зверніть ся до нас, як до приятеля і дістанете задоволяючу відповідь. МУЩИННИ—Ви також зверніть ся до нас, бо чисте лице, густа чуприна робить і старого молодшим. Залучіть марку і адресуйте: 15—

THE SPARROW CHEMICAL CO.,
196 E. Fourth St., R-6,
NEW YORK, N. Y.

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкорфули, недуги гортаня, серця, жолудка, утробу, нирок, печінки, міхура, шкіри, н і всі недуги мущин, спричинені нечистою кровію. 914 і 606 уживаєсь при лічению недуг крови. Голосіть ся особисто, почтою не лічу.

Години приняття: від 9. рано до 8. веч. в пятниці від 9 до 5. вечер. в неділї від 9. до 2.

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

Кождий дістане даром Гороскоп, або Астрономічний Ворожбит, який предсказує будучність кождої особи від дитинства аж до гробу; в також 70 гарних образків в дуже цікавих позах готових до оправ в рамки. А також много иньших цікавих річий, якими самі розвеселитесь в присїм розбудите велике зацікавлене у других і можете заробити добрі гроші. Пішліть 6 цнт. марками на Гороскоп і катальог. 23—

UNIVERSAL SALES HOUSE,
205 E. 14th St., New York City.

Напути їх, Господи!

Йду отсе я пізної доби по улици. На дворі холодно. Якийсь пронизуватий вітер пробирає ся крізь одежину, холодить тіло і ніби хоче дібрати ся до душі. Неспокійні думки, як у літї мухи, обсїли змучену голову. Що дїєть ся в сьвіті! Там Вільгельм, мов кат з окровавленими руками, там Ленін зі своїм ганебним наказом про війну з Україною, там осавул Семенов, який без всякого закона, без всякої громадської контролї грабує та вбиває проїзжих і прохожих...

Отак то все передумуючи, я шкандибав до дому, щоб хоч трохи відпочити від денної сутєти. Коли отсе раптом пронесли ся в повітри згуки музики. Якось дуже неприємно було чути веселий танець підчас загальної розрухи, коли ллєть ся море крови убитих красших синів, серед стогону і моря сліз нещасних матерій, вдів і сиріт.

Що се за музика? Чи се весїлє справляють, чи зустрічають якого високого гостя, а чи просто яка весела компанія зібралась, аби вбити отой скучний зимовий вечір?

Заходжу до зібрання.

Перед моїми очима стоїть стовп диму. В іздальні, в салї, в коритари — скрізь безліч публики. Молоденькі, вибриті, дзеленькаючи шпорнами, офіцири мов пвіники ввиваютсь біля розмальованих, міцно загнутих панночок.

Що се таке? З приводу чого зібрало ся так богато народу? Чи то вони день волї сьвяткують, а чи то вже мир наступив, той мир, якого так прагне увесь змучений російський нарід?

Ні, се не мира і не волї сьвято, а се просто вечерок... Звичайний благодійний вечерок на користь „особой офіцерской роти".

— А що-ж то за рота така — питаю — розкажіть, будь ласка. У нас всякі роти бували: і заамурська, і зелїзнича, і саперна, а про якусь таку „особу" роту не чував.

— Та се рота, що складена з одних лиш офіцирів — відповідають менї — тих офіцирів, що прибули до Харбіна з усїх боків Росії.

Повернув ся я тай вийшов з того пекла, де серед тютюнового диму, серед пахощів, задухи та противного горівчаного повітря, з розпаленими спітнілими лицями витанцьовували панянки з офіцирами „особої" роти венгерку, вальса та мазурку.

Якось тяжко зробилось на души. На улици стояв шум від балачки візників та автомобілїв, на котрих приїзджали й відїзджали, вже під мухою, воєнні. Сьвіже повітре трохи заспокоїло мене і я вже згодив ся, що й справді, чому не повеселити ся отим молодикам та пузаням з „особої" роти. Вони-ж так бідні натомили ся весь день, лежачи на боці та вганяючи отим осоружним кием по білярдним столі.

Коли що се таке? Чи се є дійсність, чи очи мої помиляють ся вже? Але ні, стоїть написано великими російськими літерами: „Гурток допомоги офіцерам і юнкерам 24., 25. і 26. січня улаштовує складку річними річами для базару на користь офіцирів і юнкерів".

Господи, чи се вже сьвіт перевернув ся догори дном, чи що таке?

Були колись у нас складки на руську-китайський захист, на калїк убогих, нещасних, на бранців наших, котрі томлять ся десь в німецькій та турецькій неволі, але такої складки не було.

Як же воно так? Люди молоді, здорових, зі здоровими руками й ногами, котрі щиро бажають „добра і красшої долї" нашій страдниці-вітчині. Ти післав нам офіцирів. Вони кинули свої роти, полки, корпуси і зїхали ся сюди в Харбін, аби тут „проливати кров", ганяючи з киями, замісць пік, в руках, поза білярдовими столами та замісць шаблюк в руках, сидять за зеленими карточними столами.

Напути їх, Господи! Ти вкажи їм, що не тут їм місце. Що їх місце на фронті, там де ллєть ся братська кров, там де руїна, стогін та сльози. Ти пішли їх туди, серед темні маси селян та салдатів, котрі не знайдуть виходу з тої клітки, в яку загнав їх старий царський уряд та їх послідовники Леніни.

Нехай вони йдуть туди і там чесно зароблять собі шматок хліба. Ти скажи їм, що і вони колись знущали ся, тяжко знущали ся над темним безпросьвітним народом. Що вони колись їх лаяли найгіршими словами, били їм „морди" і гноїли по тюрмах. Адже їм терпіли. Нехай же й вони перетерплять трохи, одержуючи борги свої, і своїх батьків. А тоді темна маса побачить їх любов до себе і не буде їх цурати ся, не буде над ними знущати ся, а сама буде їх шукати і загоїть ті рани, які вчинила їм цілі великої розпуки.

С. Сумний.

(„Засїв").

З житя сибірських українських громад.

(„Засїв", ч. 5, з 10. лютого 1918).

Перерізавши Манджурію, околицю наших громад району Окружної Ради Харбіна і таким чином опинившись на просторі сибірських ланів, де розсїло ся наше українське громадянство, здавало ся, що тут наше житє, через близкість до Росії і України, повинно би бути бурхливійшим і завзятійшим. Принаймні з такими рожевими думками мріяло ся впірнути в сибірські громади.

Але, о, Боже! На першім же кроці зустріла ся гірка дійсність. В Іркутску, де житє наше так повинно-б мати інтензивну діяльність, довело ся бачити повну байдужість нашого громадянства і сонність в прояві просьвіти своїх меньших братів.

Іркутяни цілком байдужо ставлять ся до ваги сучасного моменту. Видно вже з того, що „Рада місцева" цілком здезорганізована: жадних громадських зборів, жадної агітації чи лекції не впорядковувано серед громадян. Цілком байдужо пройшли наші республиканські сьвята і врешті ніяких заохочень своїх земляків до рідної справи. І се тоді, коли там є доволї велика скількість сьвідомих українських інтелїгентних одиниць, навіть з вищою осьвітою. Все ринуло в легкій забаві вечерків та спектаклів і то не частих. Сам голова ради, беручи діяльну участь в драматичних виставах, отверто каже про той альбомь, який виходить з їх „русских" (московських) вистав. Якось визирає плитко, болючо, неприємно... Зсилають ся на партійні обставини... О! ті партійні обставини! От вони то й забирають всю їх енергію і силу праці. Своя-ж важна робота стоїть не початою.

Чиж перешкодили ті партійні обставини в районі Манджурії Окружній Раді так чудово поладнати рідну справу? І тут відразу виявляєть ся, як богато, богато зробила Окружна Манджурська Рада.

Слава їй!

Тесаме що і в Іркутску творить ся і в головнім окрузі — в Омску. Очевидно тут і „Вільна Громада" і „Головна Сибірська Рада", але крім видання часописи „Український Голос", що вийшла вже 4-тим числом, (а про яку й доси навіть в Іркутску не знають), та вистав і вечерків-забав, вже тут стоїть стоячим багном. Живе зеркало Іркутска. Лише стихійність гуртованя людий утримує все від розвалу. Громадяни, керовничі „рад" тенденційно настроєні проти свого „куріня" жовнірів-козаків (яких щось біля 600) і взагалі один проти другого, так що не розберещ, хто-їх-вор i чого вони хочуть. А відбиток все той же — стояча робота і формальний занепад.

Люди цілком байдужі до їх праці. Тесаме що і в Іркутску. Жадного сьвята, ніякісенького перепису, а головне — жадної агітації. От тут знову вереже, що виникає діяльність все тої-ж славної Манджурської Окружної Ради.

Тисячу разів слава, слава їй!

Ол. Досьвітний.

ДОПИСИ.

З PITTSBURGH, PA.

Засуд редактора презвітеріянської газети.

В презвітеріянській газеті „Союз", яка тут виходить вже кілька літ, появила ся дня 30. падолиста 1916 р. довга допись з Гартфорд, Конн., п. з. „Пастирська робота о. Романа Залїтача". Допись мала тільки отсей підпис: Члени Евангельської Церкви в Гартфорд". Цїла та допись була звернена проти особи греко-католицького сьвященика в Гардфорд, Конн., о. Романа Залїтача, а була повна лайок і видумок. У своїх брехнях автор дописи посунув ся так далеко, що навіть закинув о. Р. Залїтачеви, що використовує сироти по засудженім на смерть парохіянині Гриньку Грелї.

Розумієть ся, цїла допись від початку до кінця — се була одна брехня, якої авторови дописи і редакторови „Союза" було треба для агітації за презвітеріянською церковю в Гартфорд, Конн., бо і дійсно допись кінчила ся власне такою, а дуже кривденою агітацією.

За сю нічим неоправдану клевету, і зневагу о. Роман Залїтач заскаржив редактора „Союза", п. Зигмунта Бичинського у суді в Пітсбургу, Па.

Перша розправа відбула ся минувшого року в осени, а друга була власне дня 12. с. м., перед судом присяжних.

На розправі виявило ся, якого поганого оружя уживають наші презвітеріяни для своєї агітації. Вони не могли оправдати ані одного з видуманих закидів проти о. Романа Залїтача. Коли оборона виказала неправдивість і нечесність закидів „Союза", обжалована сторона стояла розоружена. Особливе вражінє викликало в суді, як виявило ся, що о. Роман Залїтач безкористовно заопікував ся сиротами по нещасливій старті їх родичів (батько сиріт, Гринько Греля застрілив свою жінку, за що його суд засудив на смерть). О. Р. Залїтач узяв був сироти до себе, приодягнув їх і годував, а опісля сам відвіз до сиротинця. Гроші, які остались для сиріт в сумі 700 долярів, було в суді і о. Р. Залїтач не домагав ся для себе жадної відплати за труд і за кошти, які поніс для тих бідних сиріт. Отже, як в суді сказано, о. Р. Залїтачеви радше належала би ся подяка і признане за се, а не лайка і зневага, яку кинула газета „Союз".

Скарга жадала 50.000 долярів відшкодовання за кривду, яку п. З. Бичинський заподіяв о. Р. Залїтачеви, поміщуючи згадану допись.

Суд присяжних, засудивши п. З. Бичинського, признав відшкодоване о. Р. Залїтачеви в сумі 1.750 доярів; але тут не ходило о висоту грошевої кари, а тільки о признанє факту, що дописувателї „Союза" і його редактор допустили ся нечесного дїла, кидаючи без найменьшої причини клевети і зневаги на о. Р. Залїтача. В суді сказано виразно, що розправа виказала повну невинність обжалованого та що жадна грошева сума не всилї направити, тої кривди, яку газета „Союз" була заподїяла о. Романови Залїтачеви „зневагами і образами в нечуваний і нечесний спосіб".

П. З. Бичинський ще торік виїхав з Пітсбурга, Па., до Канади. Там він є „прічером" в Канорі, Саск. Кажуть, його виїзд стоїть у звязи з процесом. Оповідають навіть, що перед виїздом мав продати свою реальність, але справедливість досягне його і в Канаді.

А.

З NEW YORK, N. Y.

З чим вернемо на Україну?

Сходячи ся з нашими людьми, маємо нагоду переконати ся, що богато з нас жиє як ті птиці перелетні. Кождої хвилї ми раді би вернути ся в старий край, з котрого вигнали нас біда, недостаток і нужда.

Прийде час, прийде ожидана хвиля, коли з цїлої землї, з найдальших її закутин, зберуть ся всі Українцї і поїдуть до дому родинного, де будуть виковувати нову долю, нові дні і нове житє народне.

Ми повинні памятати, що сили нашої, мускулів і мозку Україна потребувати буде. Нинїшні землї її з людий зістала очищена, а поля облогом лежать. Чужі могли нашу хату зруйнувати, а ми мусимо тільки відбудувати її і прикрасити.

Памятати нам треба, щоби ми не вернули до Неньки-України як сини марнотравні, але яко сьвідомі громадяни, знаючі обовязок супроти народу і вітчини. Ми повинні вернути ся на Україну багаті досьвідом і з почутєм вільного чоловіка. Встати нам нинькі, випросту вати похилені в ярмі карки і без зневіри подивити ся в сонце вільної України. Кождий з нас, як то сотворінє потягнє, через тільки літ двигав ярмо для чужих панів, жили і мускули витягав для них.

Ми тут, на чужині, богато завинили, богато занедбали супроти вітчини і народу. Нинї найвисший час зробити порахунок з собою, з власним сумлінем. Від 25 літ політика народна йшла по одній лінії. Всї зусиля, стараня і цїлий труд, які кожде поколїнє підоймало, один фронт і одну цїль мали.

Від чотирох літ зірвала ся в Европі страшна буря, яка знищила найздоровший цьвіт української молодіжи. Десятки тисяч згинули на поли битви, а котрі остали ся, ті дочекались хвилї, про котру мріяли наші діди і прадіди звиш 250 літ, — дочекались Вільної України. І сповнились кличі нашого славного і незабутного поета Тараса Шевченка, котрий кликав нарід до боротьби проти царів-знущателїв, о красшу долю для себе. І прийшла хвиля, прийшла російська революція, котра скинула царя і освободила гнетені ним народи, а між ними і нас, Українців. **Україна вільна!**

А що ми тут зробили для краю і народу?

Маємо волю, маємо свободу, хочемо і готуємось вернути на Україну. З чим поїдемо?

Нім виберемо ся в дорогу, зробім образчок совісти народної. Хвиля є занадто поважна, щоби самих себе ошукувати і дурити. На нас, українській молодіжи, опирають ся будучність народу. За цїлий час нашої еміграції нами ніхто не опікував ся, нами ніхто не інтересував ся. Не було над нами жадної опіки, котра могла запобігти винародовленю і деморалізації молодого віку. Заостанемо ся самі над собою, подумаймо, що буде з нами завтра. Кождий майже чекає на ту хвилю, коли буде можна поїхати в старий край, побачити ся з родичами, зі знакомими по тій воєнній заверусі; тому ми повинні приготовити ся, щоб нас та хвиля не заскочила несподівано. Ми повинні вступити до Січової Організації, а во на подбає про те, щоб ми здорові тілом, здорові душею і з просьвіченим розумом могли привитати наш рідний край, Вільну Україну.

Йосиф Шаровський.

Северові Домашні Ліки

придбали собі славу яко домашні ліки від останних трийцять шість літ. Вони є випробовані і заслугують на Ваше довіре.

Северів Чиститель Крови
(Severa's Blood Purifier) на нечистість крови, прищі, чиряки, поріднене, виспики і болячки походячі від нечистої крови. Ціна $1.25.

Северів Антисепсоль
(Severa's Antisepsol). Антисептичний розчин до внутрішного і зовнішного ужитку. Уживає ся до полоскання уст, горла, а також до місцевого застосовання. Поручаєсь на запобіганє хороб. Ціна 35 центів.

Северова Гоюча Масть
(Severa's Healing Ointment) знамените лікарське средство на сьвіжі рани, спаліченя, задавнені болячки, виспику, чиряки і опареня. Ціна 25 центів.

Северів Регулятор
(Severa's Regulator). Загально знамените средство в жіночих хоробах. Ціна $1.25.

Северове Лїчниче Мило на Шкіру
(Severa's Medicated Skin Soap). Гарне, чисте і антисептичне толетове мило до купелї, миття волося і голови. Знамените до купаня дітий і до заховання здорової і чистої шкіри, голови і волося. Ціна 25 цнт.

Северові Олатки на Біль Голови і Невральгію
(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia) поручає ся яко полекша на біль голови. Ціна 25 ц.

Северове Лїкарство на Нирки і Печінку
(Severa's Kidney and Liver Remedy). Поручає ся на запалене нирок і мочевого міхура, при задержанім або надмірно густім мочу, на болячє мочованє, жовтачку і надмірність квасів в жолудку, опухлих ніг і болю в крижах спричинених болями нирок. Ціна 75 центів і $1.25.

Северів Ляксотон
(Severa's Laxoton). Успішне і приємне розвільнюючє средство для дітий і делікатних женщин. Вибірне на затвердженє, нестравність в наслідок затвердженя, брак апетиту, надмірність газів в жолудку, гуркіт в кишках у дітий. Ціна 35 цнт.

Северова Жолудкова Горич
(Severa's Stomach Bitters) на ослаблений жолудок, утрату апетиту, диспепсію, нестравність і затвердженє. Ціна 75 цнт. і $1.50.

Северова Масть на Шкірні Хороби
(Severa's Skin Ointment) проти сверблячки, корости, екземи, лишаїв, заражене тріяльним плюном, виспики і відпарин. Ціна 50 цнт.

Северів Бальзам на Легкі
(Severa's Balsam for Lungs). Лїк на кашель. Не на сухоти. На кашель, перестуду, хрипку, нагакий кашель і на кашель підчас інфлюенції. Ціна 25 і 50 центів.

Северів Готардський Олїй
(Severa's Gothard Oil) лькальне средство на ревматизм, невральгію, звихнене, потовчене, напухлі железа, штивність вязів і ставів, корчі і біль. Ціна 30 і 60 центів.

Северів Бальзам Житя
(Severa's Balsam of Life). Загальний амішитель. На тяжку печінку, нестравність, налогове затвердженє і тяжко-стравність. Ціна 85 центів.

Северові Успокоюючі Кроплї для Дітий
(Severa's Soothing Drops). Успокоюють біль зубковання у дітий, кольку і різанє в жолудку. Успокоює плач дітий і приносить спокійний сон. Ціна 25 центів.

Северів Нервотон
(Severa's Nervoton). Знамените средство на умове пригнобленє, безсоність, нервового висиленя, гістерії і нервовости. Ціна $1.25.

Северові Пігулки на Печінку
(Severa's Liver Pills) на болї печінки, болї голови, завороти, жовтачку і жовчевість. Ціна 25 цнт.

Северів Взміцнитель Волося
(Severa's Hair Tonic) доскональне средство на волосє котре очищує знаменито шкіру на черепі. Побуджує ріст волося, єсли ще є житє в волосяних цибульках. Помагає на змичене і полиск волося. Ціна 65 центів.

Северові домашні ліки продають ся скрізь аптикарями. Жадайте тільки Северових лїків. Коли Ваш аптикар не може Вам їх достарчити, пришліть Ваше замовлене з належною сумою впрост до нас.

W. F. Severa Co.,
Cedar Rapids, Iowa.

ОГОРОД ПОВНИЙ ЯРИН І ЦЬВІТІВ.
Садіть насіннє тепер. — Тіште ся і їджте власну ярину.
ПАТРІОТИЧНО — КОРИСНО — ВЕЛИЧАВО — ГАРНО.
Зменшіть Ваші видатки на житє.
Одна коробка з понизше дібраних знаменитих насінь лише за $2.00, а кожда з осібна 25 центів.

BEANS—bountiful	ONION—white Portugal
BEANS—new hardy wax	PARSLEY—double curled
BEANS—fordhook bush lima	PEAS—Mc. Leans little gem
BEET—detroit dark red	RADISH—scarlet globe
CARROT—selected chautenay	RADISH—long white icicle
CORN—golden bantam	SPINACH—new-zealand
CUCUMBER—white spine	SWISS-CHARD—giant lucullus
LETTUCE—black seeded simpson	TOMATO—selected stone
LETTUCE—may king	TURNIP—white globe

Повні оказівки находять ся на кождій коверті.

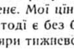
Gladioli. Один з улюблених цьвітів. Цьвіт держить ся на пів як до перших морозів. До вазонів або огородів. 25 розсад у всїляких кольорах знаних в нарєтві цьвітів за $2.00. Вказівки як управляти на кождій коверті.

Приймаєсь ся стельоване і $2.00 на коробку різнородних насінь а $4.00 на обі коробки а ми вишлемо Вам до якобудь часть Злуч. Держ. До Канади 10 цнт. більше. 30з39

NATIONAL SEED, BULB, and LIVE STOCK CO.
51 E. 10th ST., NEW YORK.

Першорядний дентистичний офіс,

є найдешевший з цілого ряду подібних заведень. Я ручу за цілковите вдоволене. Мої ціни є найнизші. Моя робота при моїй новій методі є без болю. Бідні можуть сплачувати по 2 до 3 доляри тижнево. Чищене зубів і вириванє зубів дітям безплатно. 29св39

DR. JACOB GERBER, Surgeon Dentist
316 E. 10th St., New York.

DR. MAX GROMET,
971 Manhattan Ave.,
Greenpoint, Brooklyn, N. Y.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилїчити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславнійший в Пітсбурґівськії спеціаліст і лічу вже від богатьох літ. Маю найлїпше заосмотрене бюро, включно X-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Маю власний департамент дрогерії, де знаходять ся тутешні і імпортовані лікарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити.

Посіщаю спеціальні лїки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днів. Я вилічив тисячі випадків слабости мущин, хороб шкіри, ревматизм, хороби жолудка і утроби, сверблячка, гемороїди і всі хронічні слабости. 24в31

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,
311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошене і принесіть його зі собою.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНГЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє баданє.

ПОВІДОМЛЕНЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя жаднийбудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна ниній вилічити цілком лише таксамим способом без ужитя ножа.

Маю в посіданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до нутра і збадати хорій внутреностий людського тіла і костий та шукати причину недуги. Другою машиною можу впроваджати струї електричного сьвітла в тіло і забити ними заразливі бакциллі, які є причиною всіх недуг і людських недомагань. Той способ лічення є не тілько нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не піднимаюсь лічити. Однакож кождого, котрого узнаю до виліченя, стараюсь вилічити в як найкоротшім часі.

ГОДИНИ офісові: вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечер, в понеділок, середу, пятницю і суботу від 9. до 12 в полудне, а в неділі від 9. до 11. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНГЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтру 3-ої евені і субвею.

Dr. M. J. WILKES
ЛІКАР З КИЄВА.
Office 56 Rivington St.,
Аптика 34 Rivington St.,
NEW YORK CITY.

Має 20-літну практику. Обслугує членів многих Товариств а його совісна лікарська опіка є звісною многим Українцям в Ню Йорку і околиці. Лічить всякі недуги, як: ревматизм, кашель, недуги легких, катар жолудка, болі в нирках, болі в боках, руках і ногах та других частях тіла.
Перша порада даром.
Год. офісові від 10. рано до 10. веч.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

Др. Еміль Айхель українська ДЕНТИСТ
49½—1st Ave., NEW YORK, N. Y. corner 3rd Street,

виробляє штучні зуби, котрі виглядають як власні. Вириває зуби без болю. Робота гварантована, ціни уміркована.
Години: від 10. рано до 9. веч. крім пятниці; в неділі від 10. до 2. попол.

Український лікар
Др. С. М. КАУФМАН
111 E. 7th St., New York City.
Спеціаліст всіх мужеських і женських внутрішних недуг. Лічить новими машинами електричними, уживає Х-Рей.
Години принять: від 9. рано до 9. веч.; в неділю від 9. рано до 4. по обіді.
Телефон: Орчард 6352.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ДО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціаліст зі старого краю
поручає всім терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРИ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціально ж на операцію при помочи спеціаліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Подорож Українця літаком з Лексінґтон до Пітсбурґа, Вашінгтону і Ню Йорку.

Шановна Редакціє: — Переглядаючи „Свободу" завважав я, що Ви маєте досить новин всякого рода і тому я задумав написати до Вас дещо про воздухоплавство.

Я є Тарас Вайнер, з Шельпак Галичина, екзамінований пільот (летун) № 167 „Міжнародного Кружка Америки". Маю 7-літний досьвід на всякого рода воздухоплавах.

Виглядає мені, що воздухоплавство або летництво, в будучих 5 роках буде на степени їзди автомобілями, тому хотів би я повідомити читачів в кождім часі про свої винаходи і поправки літаків. Я посилаю Вам кілька образків з винаходу нової машини, котра має перейти екзамінацію военного відділу Злучених Держав. Ся машина є самоуправна, значить, що нею може орудувати хтонебудь, навіть особа, яка знала би, де хоче їхати, і мала би досить вправи пустити мотор в рух і спинити його. А ще головнійше діло в машині є, що машину можна управляти за помочию бездротного телеграфу. Так приміром один чоловік, вихавши у воздух 1.000 стіп, може управляти машину ту, що сам в ній, своїми руками, а крім того буде мати контролю над двома, трома або чотирма машинами, котрі замість нести чоловіка в собі, будуть наповнені експльодуючими бомбами; або коротше сказати: ті машини будуть літаючими торпедами. Так той новий винахід, яко самоуправну машину, предложу американському міністерству війни, по перезді воздухом з Лексінґтон, Небраска, Пітсбурґ, до Ню Йорку і Вашінґтону. Свою подорож я розпічну 20. марта б. р. В подорожи візьмуть участь Е. Т. МсСабе яко винахідник машини, W. McCutcheon представник підприємства, і Тарас Вайнер управитель машини. Около 1.400 миль маємо перелетіти в протягу двох тижнів. Думаю, що було би не зле нашим Українцям знати про воздухоплави і змінити їх думку та заінтересувати їх сим. Наші люди дивлять ся на літак наче на шибеницю. Думають, що коли поїдеш аеропляном, то вже ніколи не вернеш живий. Вправді, воно є дуже небезпечне діло з аеропляном, але коли дивимо ся на статистику з війни, то переконаємо ся, що не так воно є: „не такий чорт страшний, як його малюють". Хоч там і стріляють на них, а все таки летун є в пятім ряді щодо небезпеки з фронтовими сторожами, лікарями і звичайними жовнірами. Пишу тому, що богато наших Українців звербовано до военної служби. Вони були механіками-шоферами і т. п., а пійшли просто до копаня окопів, боячи ся воздушної їзди. Чому? Тому, що не знають близких натур аерпляну. Тому я скажу коротко про себе: Я був шофером в Врінпорт, Конн., і з мого досьвіду на автомобілях і випадках я скорше пристану їхати воздухоплавом в повітрю, де нема ніякої обструкції, всюди вільна дорога, ніж їхати автомобілем в тісних улицях з поспіхом 25 миль на годину. Коли хто боїть ся їхати воздухоплавом а думає, що був би здібний до того, най пустить ся раз в повітрє з другим летуном, а певно що то не буде се останний раз для нього: і тоді він дістане охоту до їзди в повітрю. — Тарас Вайнер (Лексінґтон, Небраска).

Смертність в американській армії.

Протягом тижня від 1. до 8. марта б. р. в американській армії на тутешним континенті було 156 случаїв смерности, або три случаї більше ніж за попередний тиждень. З того 71 случаїв смертности було на запалене легких.

Оставила чоловікови 10 центів денно.

В Ню Йорку померла 30. січня б. р. Еліза Міллер, яка мешкала під ч. 291 Іст 154 улиця. Вона оставила 5.000 долярів, які по рівні части записала на свого мужа і на двох синів, Карла і Генрика. Наймолодшого сина, Генрика, вона назначила на опікуна свого маєтку і в тестаменті сказала синови: „Ти маєш заплатити за один покій для мого чоловіка і за вікт для нього одного, а крім того що дня маєш дати йому 10 центів, аби він собі стратив, на що сам схоче".

Нюарська бібліотека збирає українські книжки для жовнірів.

Від заряду публичної бібліотеки в Нюарку, Н. Дж., ми одержали до поміщеня отсе письмо:

Нюарська вільна публична бібліотека почине кампанію в цїли збираня книжок для жовнірів. 40.000 шкільних дітий одержить друковані наліпки з написом: „Приноси до своєї школи книжки для жовнірів". В неділю (11. марта б. р.) у всіх церквах і синагогах в Нюарку читано лист, в якім вияснено кампанію і прошено, щоби кождий взяв участь у ній. Такі листи розіслано минувшого тижня до всіх клюбів, товариств та організацій в місті. Жовніри дуже просять, аби їм надсилати чужомовні книжки, бо більшість з них не розуміє ніодного слова по англійськи і жадає книжок у своїй рідній мові. Всі даровані книжки треба приносити до головної бібліотеки під ч. 5 Вашінгтон улиця, на розі улиці Брідж, в Нюарку. Нюарська бібліотека вишле їх до військових таборів у Ню Джерзи, або до тих військових таборів, де стоять нюджерзські війська. Генерал Першінг дав дозвіл, що до Франції можна пересилати 50 тон книжок місячно. Стейт Ню Джерзи має зібрати 200.000 чужомовних книжок, а місто Нюарк хоче допомогти в сій збірці. Приносіть отже українські книжки, без ріжниці, чи великі чи малі. — З поважанєм, Т. С. Дана.

Його горожанство дорозше ніж братя.

З Пітсбурга доносять: Юрко Демян, молодий австрійський підданий, який має кількох братів в австрійській армії, вніс просьбу о видане йому горожанських паперів. Притім він заявив, що горожанське право має для нього більшу вартість ніж рідні братя.

Батько повісив ся, щоби сина увільнити від війська.

58-літний Натан Франкель, російський Жид в Шікаго, Ілл., повісив ся, аби в той спосіб увільнити свого сина Самуїла від війська, як заявив поліції його син. Він іменно поповнив самовбійство тому, аби родину зробити залежну від праці сина Самуїла.

Назви американських стейтів; їх прізвища і походжене назв.

Злучені Держави складають ся із 48 стейтів, з котрих кождий має свою офіціяльну назву, а крім того прізвище і значінє. І так:

1) Мейн має прізвище „пайн стейт", а значить по українськи „головний лїд".

2) Ню Гемпшір, „граніт стейт", названий від повіту Гемпшір в Англії.

3) Вермонт, „грін мавнтен стейт", значить „зелена гора" і складаєть ся з двох француських слів: „верд" (зелений) і „монт" (гора).

4) Массачусетс, „бей стейт": індіянські слова „мас-са-чусетс" означають „кругом великих горбків".

5) Род Айленд, „літл Роди", названий від острова Родес.

6) Коннектікут, „нотмег стейт", по індіянськи значить „над довгою рікою".

7) Ню Йорк „емпайр стейт", названий в честь князя Йорка.

8) Пенсильванія, „кейстон стейт", значить „Пенн'є сильванія" (лісистий край Пенна).

9) Меріленд, „олд лайн стейт", названий в честь Генрики-Марії, жінки англійського короля Карла І.

10) Делавар, „блу ген стейт", названий в честь льорда Деля-Вар, губернатора Вірджінії.

11) Вест Вірджінія означає „мала гора".

12) Ню Джерзи, „шарп бекс стейт", названий від острівця Джерзи (який лежить коло берегів Франції і належить до Англії).

13) Дістрікт оф Коломбія названий в честь Христофа Колюмба.

14) Вірджінія, „олд домінійон", названа в честь англійської королевої Єлисавети.

15) Норт Каролайна, „тар стейт", названа в честь англійського короля Карла І.

16) Савт Каролайна, „пальметто стейт", дістала назву з тоїсамої причини, що й Норт Каролайна.

17) Джорджія, „крекер стейт", названа в честь англійського короля Юрія II.

18) Фльорида, „пенінзуляр стейт", ся назва пійшла від еспанського „панчуа Фльорида" (великдень).

19) Алябама, „коттон стейт", по індіянськи значить „тут спочиваємо".

20) Місісіпі, „бейтон стейт", по індіянськи значить „велика довга ріка".

21) Кентокі, „блу ґрес стейт", по індіянськи значить „при вилливі ріки".

22) Тенесі, „волонтір стейт", по індіянськи значить „ріка з великим закрутом".

23) Огайо, „бокії стейт", по індіянськи значить „гарний".

24) Індіяна, „гузір стейт", походить від назви Індіянин.

25) Іллінойс, „прейрі (або „сокер") стейт", походить від індіянського „іллінї" (люди) і від француського „ойс" (племя) значить „людське племя".

26) Мішіген, „вулверін стейт", по індіянськи значить „велике озеро".

27) Вісконзін, „беджер стейт", по індіянськи значить „мутна вода".

28) Айова, „гокії стейт", походить від індіянського „агава" і значить „у віддаленю".

29) Мізурі, по індіянськи, значить „болотнистий".

30) Арканзо, „бер стейт"; назва зложена з двох слів: „ар- (клюк) Канзас". „Арклюк значить додаток, отже Арканзо значить „додаток до Канзас".

31) Люізіяна, „креоль стейт", названа в честь француського короля Людвика XIV.

32) Тексас, „лон стар стейт", походить від індіянського „таїс" (приятелі).

33) Оклягома, по індіянськи значить „гарна країна".

34) Канзас, „сонфлавер стейт", по індіянськи значить „парна вода".

35) Небраска, „блек ватер стейт", по індіянськи значить „водяна долина".

36) Савт Дакота, „койот (або „свеґікет") стейт", по індіянськи значить „союзник".

37) Норт Дакота, „су (або „флікертейл") стейт", значить по індіянськи тесаме, що Савт Дакота.

38) Айдаго, по індіянськи значить „жемчуг гір".

39) Вайомінг, по індіянськи „Навґванме", значить „широка долина".

40) Юта, по індіянськи значить „дім в горах".

41) Кольорадо, „сентенніял стейт", по еспанськи значить „красковий" (кольоровий).

42) Арізона, по індіянськи значить „малий потік".

43) Ню Мексіко, названє від міста Мексико, а походить від „Мексіт", (імя азтицького бога війни).

44) Каліфорнія, „голден стейт", назва походить від уроеного острова в однім старім еспанськім романі.

45) Невада, „сілвер стейт", по еспанськи значить „сніжний".

46) Орегон, „бівер (або „сонсет") стейт", по індіянськи значить „гарна вода".

47) Вашінгтон, „чінук стейт", названий в честь першого президента Злучених Держав, Юрія Вашінгтона.

48) Аляска, перекручений індіянський вираз „Аляк-шак", значить „головний лїд".

Він належить до кайзера...

В Нюйорку заарештовано Німця Роберта Гіграта, замешкалого під ч. 325 Іст 90 улиця в Ню Йорку. Заарештовано його за се, що він яко ворожий чужинець не реґістрував ся. Коли нюарський судія спитав його, чому він не реґістрував ся, Гіграт відповів: „Я належу до кайзера і не можу нічого зробити, доки не порадку ся у німецького генерального конзуля у Ню Йорку".

Брат оженив ся із сестрою.

Ляйтнант Бел Кінгсбури і панна Франсіс Кінгсбури повінчали ся в Су Сіти, Айова. Мама ляйтнанта Кінгсбури померла, а батько оженив ся вдруге. З сього подружа уродила ся дочка Франсіс, з котрою власне оженив ся Бел.

500 долярів за один поцілунок.

Найвищий суд в Ню Йорку сказав, що Ізраель Гольд має заплатити панні Яхельсон 5.000 долярів за 10 поцілунків. Панна Яхельсон, яка мешкає під ч. 765 Іст 160 улиця в Ню Йорку, працювала в склепі Гольда, який находить ся під ч. 41 Вест 21 улиця. Гольд є вдівцем і числить 45 літ житя, а Яхельсон є 26-літною панною. Гольд цілий рік обіцяв панні, що буде з нею женити ся. Весіле мало відбути ся ще минувшого лютого, але Гольд відложив його на май. Відтак порадив ся і сказав, що таки не буде женити ся, а панна Яхельсон заскаржила його до суду за недодержанє обітниці. В суді запитано панну, чи вона має яких людий, які могли би сьвідчити, що Гольд обіцяв женити ся з нею. Яхельсон сказала, що має. І справді, виступили сьвідки і сказали, що вони на власні очи бачили, як Гольд поцілував панну що найменше 10 разів. Се вистарчило, аби суд сказав, що Ізраель Гольд має заплатити панні Яхельсон 5.000 долярів, то значить по 500 долярів за один поцілунок.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. Г., Шікаго, Ілл. — Дописи треба писати пером і лише на однім стороні паперу. За поміщені дописи не платить ся нічого.

ДОБРЕ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Босакове Лічниче Гірке Вино надаєть ся як для мущин так і для женщин. Се не є звичайний напій, але лік проти жолудкових недуг, який не складає ся з жадних шкідливих складників, але з пожиточних ліків, помішаний з добрим червоним вином. Уживати його належить при їдженю, після поученя поданого на кождій фляшці. Згризені і слабі женщини повинні би спробувати лічничу силу сего вина, а також мущини, котрі мають попсований жолудок. Продає ся по $1.00 за фляшку. Дістати можна у фабрикантів:

MICHAEL BOSAK COMPANY, SCRANTON, PA.

або у готельників, котрі продають Босакові напитки.

Чи терпите на
Астму?
Не турбуйте ся більше, а ідіть до сусідної аптики і питайте за

KOLOX

А коли там нема, виріжте понисший купон і зашліть до нас.

KOLOX

Сей порошок є зришний і антисептичний. Помагає проти астми в коротких часі і дає скору поміч проти

Катару, носа, Болів голови, Горячки

Пишіть ще нині по близші інформації і по безплатну пробку для себе і приятелів. Ціна 25 цнт., 50 цнт. і $1.00.

ПОТРІБНО АГЕНТІВ.

KOLOX CO., Dept. W.,
1328 Broadway, New York City.
Ваше імя...........
Адреса...........
ч. дому або P. O. Box...........

ПОЗІР НА ПІСТ!

Виробляю ПРАВДИВИЙ СТАРОКРАЄВИЙ ПАХУЧИЙ ОЛІЙ З КОНОПЕЛЬНОГО НАСІНЯ. Хто замовить висилаю експресом до всіх стейтів в Америці кождому аж до його дому. 31ч47

КВАРТА ОЛІЮ КОШТУЄ $1.60.

Висилаю також квашену капусту дуже добру, бочілка 10 гальонів коштує $5.00.

Замовлення враз з грішми шліть на адресу:

D. PRUCHNICKI CO.,
120 S. Heald St., WILMINGTON, DEL.

Для сторів і перепродавців відповідний опуст.

DR. BUKK'S MEDICAL INSTITUTE
407 E. 68th St., New York, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.

Лічить своїми лічами мущин, женщин і дітий. Лічить успішно недуги жолудка, легких, нирок і крови і внутрішні недуги. Лічить з великим успіхом недуги, ревматизм, шкірні і всі скірні недуги. Лікар сам говорить по українськи. Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділі і съвята. Хто не може прийти нехай пише по нас.

Що винайти

?

6 то новоопрацьована книжочка, містяча около 400 винаходів, котрі теперь можуть бути поплукані, через що ви достала відли на руки для винахідників.

УКРАЇНСЬКИХ ВИНАХІДНИКІВ.

З тої книжочки довідаєте ся, які богатства винаходи вже принесли і доперва принести МОЖУТЬ. Інтересуєте ся винаходами? Напишіть нам нині по українськи до нас по 77 книжочку, котру Вам безплатно вишлемо. 137з—

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES (8), Pacific Bldg., WASHINGTON, D. C.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до його приватного офісу.

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН!

Я є спеціаліст від всіх особистих недуг, як пріщі, геморогія і т. з. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Куранія в офісі д-ра Брайна в умірковавних цінах. Я доставляю лікар. Прийдіть вперше до мене, і запишіть ся вже, громи і терпінє. 30 ЛІТ ДОСЬВІДУ. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візиті Др. Брайн може показати Вам, як можете бути вилічені в можливо найкоротшім часі, в такой скаже Вам ціну.

В моїм офісі говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 East 17th Street, NEW YORK CITY.
(близько 2-ої евені)
Офіс отворений від 9. рано до 8. попол., в неділі від 9. до 1. в полудне.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого вишого. Уживаємо найліпших способів лічення в съвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Терпячим рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду чи старі і тяжкі, скоро лічить ся при помочи найновійших винаходах. 104—

І подумайте над сим! Ні один долар заплати, аж Ви вістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 2.
(Близько 75-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лічить успішно хороби

жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всі недуги крови і скірні вилічить в як найкоротшім часі так, що не потребуєте перервати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до бадання. І лічення недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за даром тому, щоби переконати ся чи можна вилічити чи ні, позаяк невилічимої недуги він не бересь лічити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

ХОРІ ЛЮДИ!
ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ, ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ,

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі свояки хорим я уже вилічив та скілько хорим я урятував житє. Коли Вам жите надоіло вадля пробування ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Вам стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь зверніть ся до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: осьлаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—

Недуги шолові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. Landes, 140 East 22nd Street, (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.
Telephone Gramercy 3828
Години принять: від 10. рано до 8. вечер.
В неділі від 10. рано до 1. пополудн.
140 EAST 22 ST. N.Y.

НЕДУГИ ВОЛОСЯ — УСПІШНО ЛІЧЕНІ.

Коли маєте порхи, сверблене або лупу на шкірі на голові; коли волося випадає і Ви є близькі лисини; коли Ваше волося є лише і злізиасє, то дуже добрі успіхи осягнете через застосоване COMPLETE TREATMENT, який висилаємо сейчас, без ніякого додаткового жаданя або вимушеня на гроші за сей лік. Ціна є так низька, що кождий може заробити виданою волося, через усунене порхів і лупи з шкіри, і тим способом виплекати порост нового і гарного волося. Наш лік позбав ся кнорим людям. Добрі успіхи осягнут старці і хорі волося. Наші товари... Посилаємо цілковити всім, котрі лишать у своїм волося, яке є так цінне для Вас. 28з—

Решту $1.00 заплатите при одержаню пакунка. При замовлення з Канади жадаємо повну належитість $2.00 згори.

UNIVERSAL SALE HOUSE, 205 E. 14th Street, NEW YORK CITY.

В кождій українській хаті повинен находитись календар Українського Народного Союза, який коштує тільки 50 цнт.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема лїпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчить ся в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете вам відчули не всі часі. Знайте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. У нас є 8 машин. З 1917 р. до науки. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьте ся з нами. Офіс отворений і в неділі. На українські зголошуваня відповідає мій голова Д. Ахоманови.

Запишіть ся до нашої школи, — у нас є механік-професор Д. Ахоманова.

ARENA AUTO SCHOOL, 116 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ЙОГО ОФІС ІСНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, очей, му, пропукляну, геморої, фістулу, ревматизм, невральгію, нервовість, болі крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.